

Zalín

Johana Simkovičová

Diplomová práce
Dopravní terminál Zlín

Autor
Bc. Johana Simkovičová

Vedoucí práce
doc. Ing. arch. Boris Redčenkov

Odborný asistent
Ing. arch. Vítězslav Danda

České vysoké učení technické v Praze
Fakulta architektury

15118 Ústav nauky o budovách
Zimní semestr 2024/2025

ÚVOD

Dopravní terminály a nádraží mnohdy tvoří první kontakt návštěvníka s městem.

První dojem.

Mají tato místa být pouze strohými dopravními uzly?

Stojí město o nové příchozí, vítá-li je nepřehledný a zanedbaný prostor?

OBSAH

ANALYTICKÁ ČÁST

8

ŠIRŠÍ VZTAHY	10
parcelní kresba	12
morfologie terénu	14
funkční plochy	16
městská památková zóna	18
kontext	20
Svit dnes	22
fotodokumentace	24
územní plán	30
záplavová území	34
HISTORIE	36
Baťa	38
DOPRAVA	42
automobilová doprava	44
železniční doprava	50
městská hromadná a veřejná linková doprava	56
cyklistická doprava	58
pěší doprava	62
mapa mobility území	64
problémy pěší prostupnosti území	66
PROJEKTY	68

NÁVRHOVÁ ČÁST

72

ÚVOD	74
SCHWARZPLAN	78
KONCEPT	84
DOPRAVA	86
GAHURŮV PROSPEKT	88
SITUACE	92
PROVOZNÍ SCHÉMA	98
PŮDORYSY	100
POHLEDY	106
ŘEZY	108
KONSTRUKCE	118
REFERENCE	124

ZDROJE

140

ANALYTICKÁ ČÁST

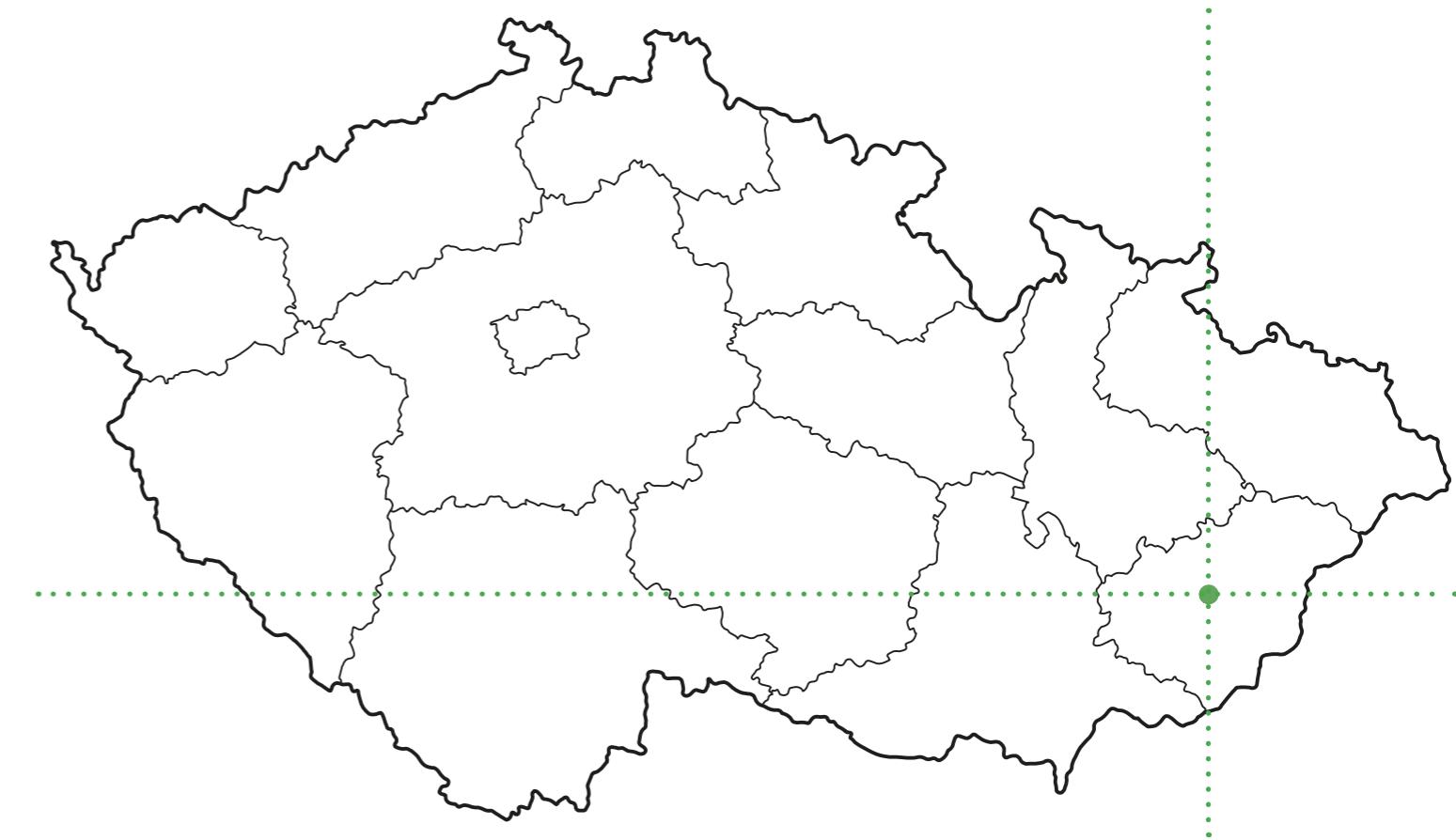
ŠIRŠÍ VZTAHY

Zlín je krajským městem na východě Moravy na Valašsku. Leží podél řeky Dřevnice tekoucí z východu na západ. Ze severní a jižní strany je sevřen kopci a pahorky. Díky údolní poloze je město obklopeno lesy, což podporuje atmosféru zahradního města. Značná přítomnost zeleně je dosažena díky převažující zástavbě rodinných domků z Baťovské éry. K tomuto urbanistickému počinu byli tehdejší architekti inspirováni Ebenezerem Howardem.

Architektura Zlína je jedinečná a představuje vrchol českého funkcionalismu. Město se vyznačuje mnoha pozoruhodnými budovami, které odrážejí progresivní myšlení a inovativní přístupy té doby. V centru je bloková zástavba převážně s nižším počtem podlaží. Mezi výškové dominanty patří Budova 21, Obchodní dům či Hotel Zlín, dále směrem na Vizovice jsou věžové bytové domy. Nejvyšší hustotou obyvatel se pyšní sídliště Jižní svahy.

Značnou částí srdce města je areál bývalých továren firmy Baťa, známý též jako Svit. Některé z budov jsou dnes využívány pro občanskou vybavenost jako je např. knihovna, galerie, pošta, centrum pro mládež, obchody či jsou zde kanceláře; jiné si zachovaly původní funkci.

V současnosti je Zlín také významným kulturním a vzdělávacím centrem, s mnoha institucemi a akcemi, které podporují kreativitu a umění. Obyvatelé a návštěvníci mohou na každém kroku vnímat harmonii mezi přírodou a městským prostředím, což dává Zlín osobitou atmosféru a činí ho atraktivním jak pro život, tak pro turistiku. Tato kombinace průmyslové historie, architektonického dědictví a kulturních aktivit vytváří zajímavý a dynamický obraz města, které se neustále vyvíjí.

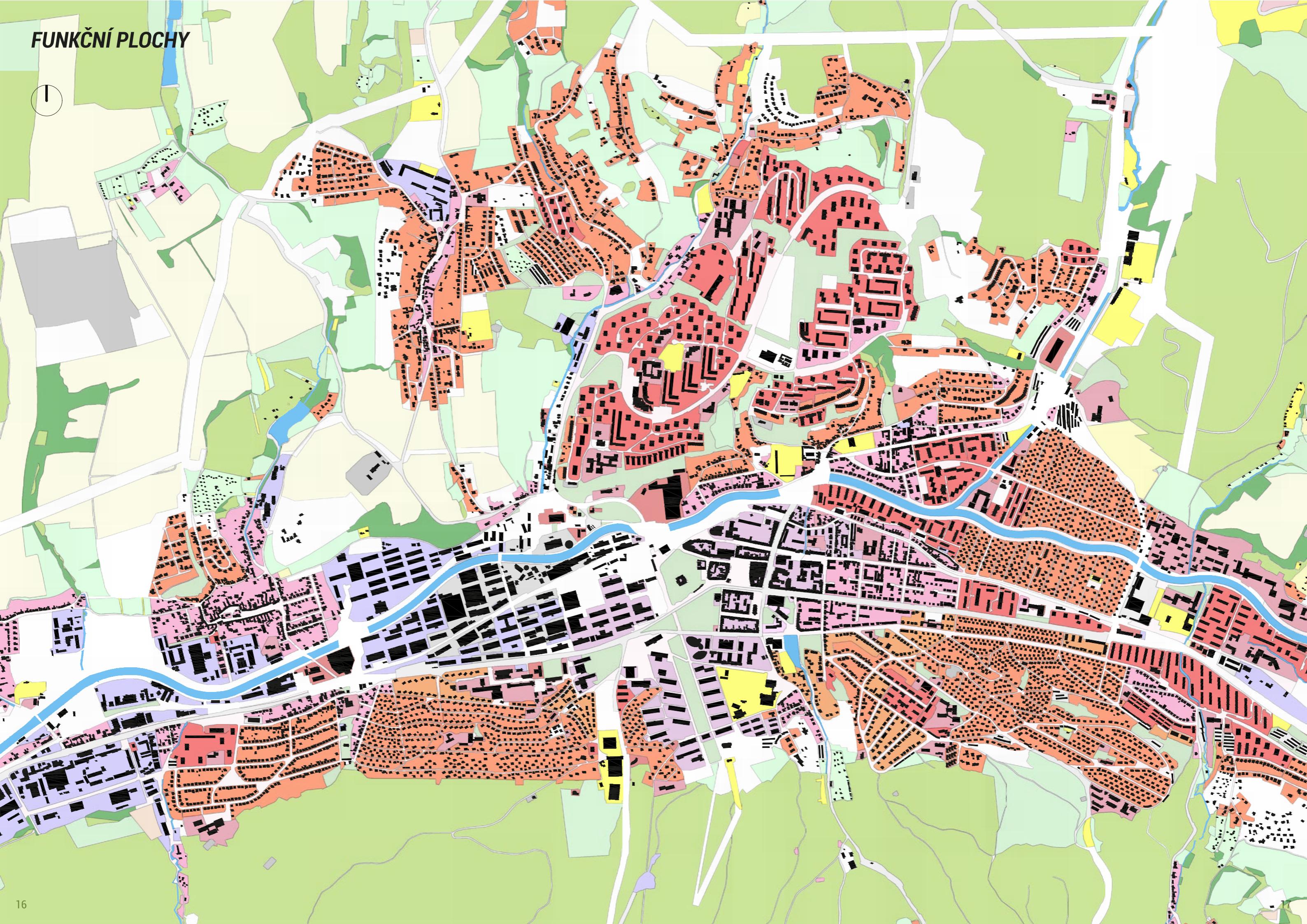
PARCELNÍ KRESBA

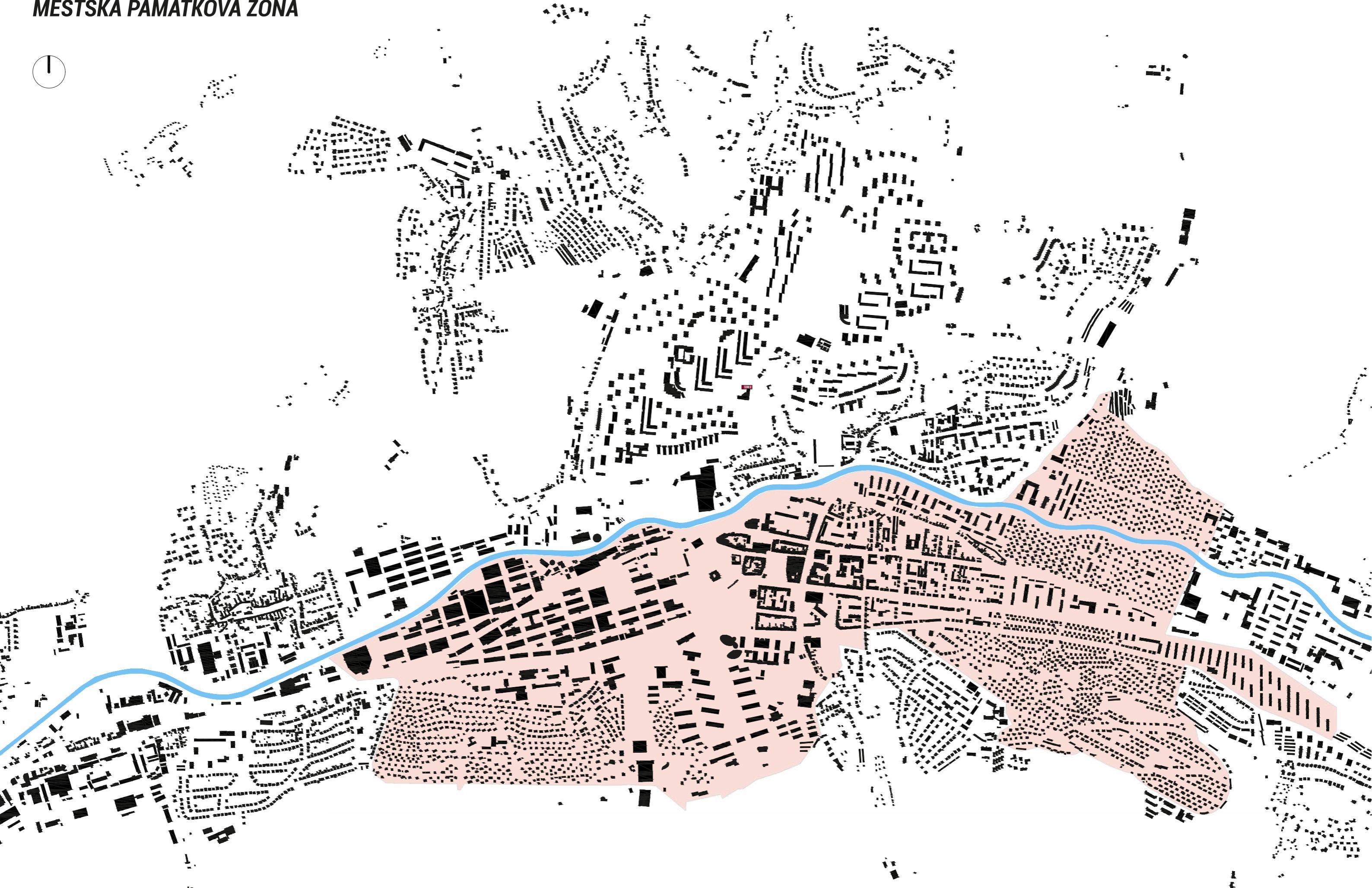
MORFOLOGIE TERÉNU

FUNKČNÍ PLOCHY

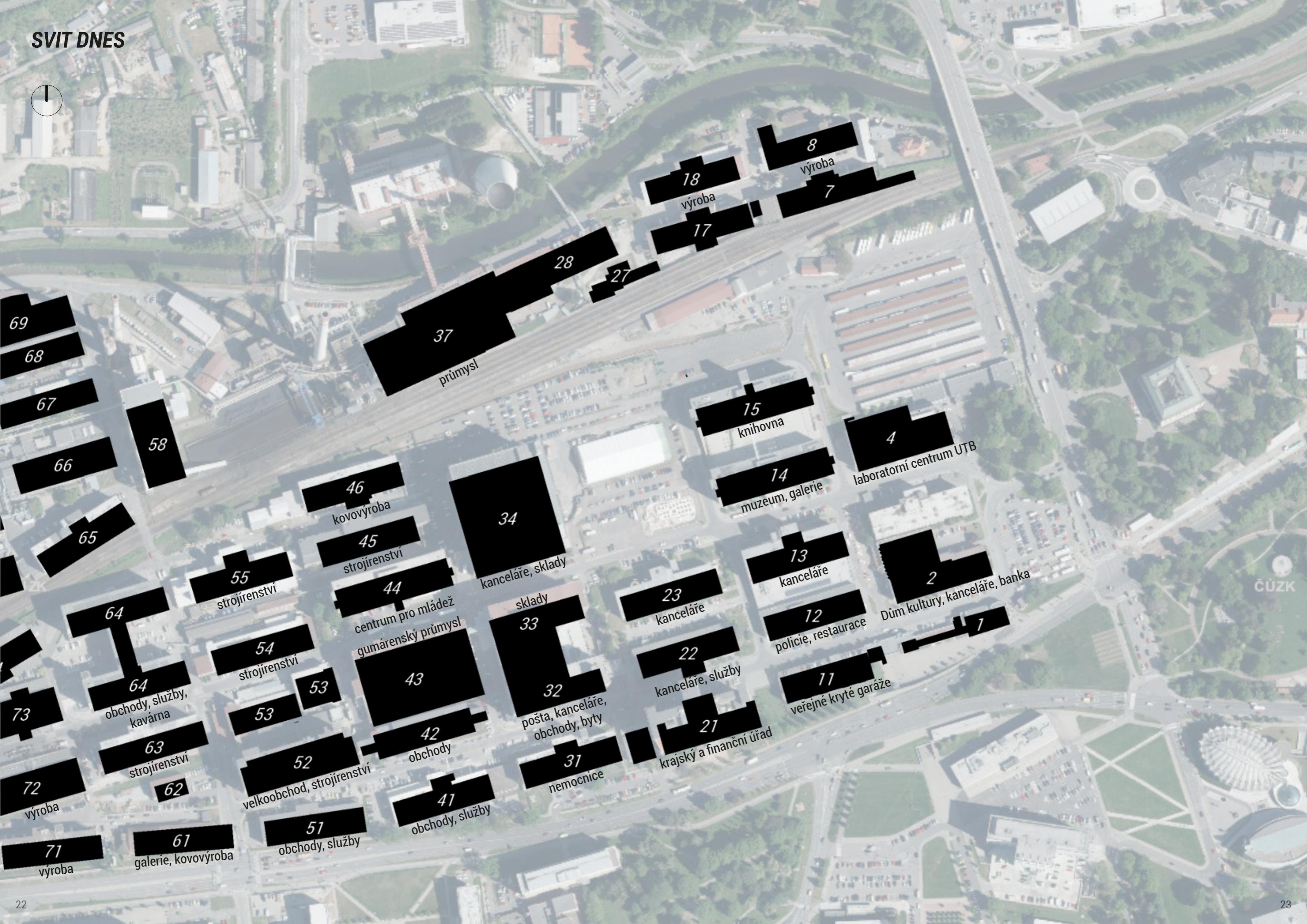

MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA

KONTEXT

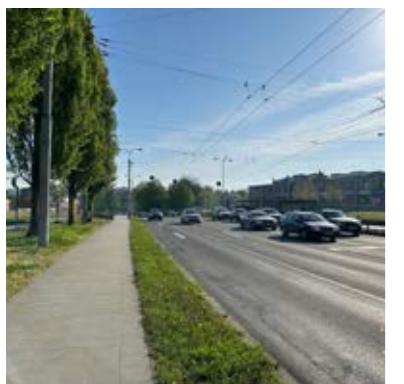

FOTODOKUMENTACE

FOTODOKUMENTACE

1)

2)

3)

13)

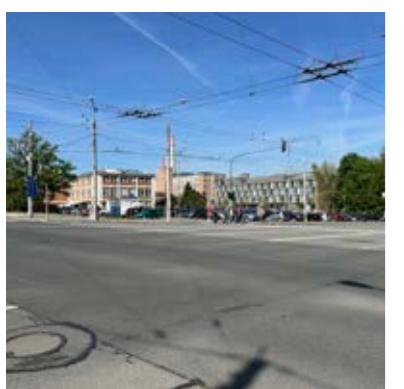
14)

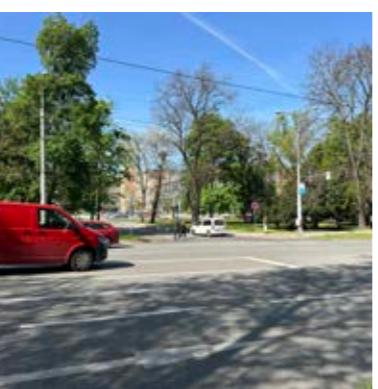
15)

4)

5)

6)

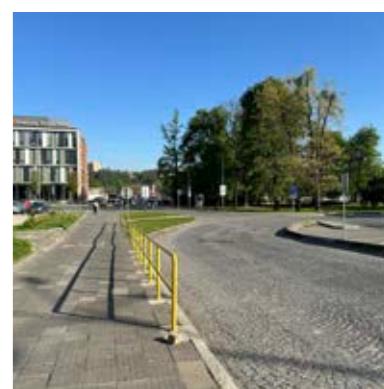
16)

17)

18)

7)

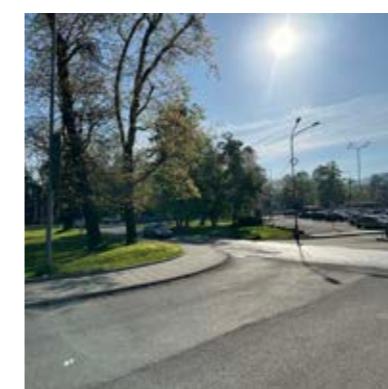
8)

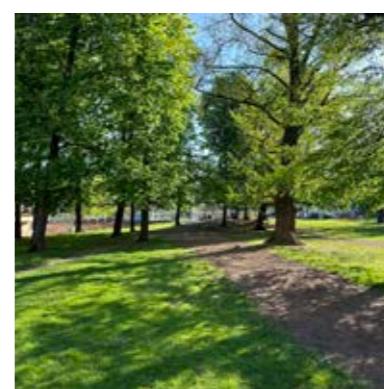
9)

19)

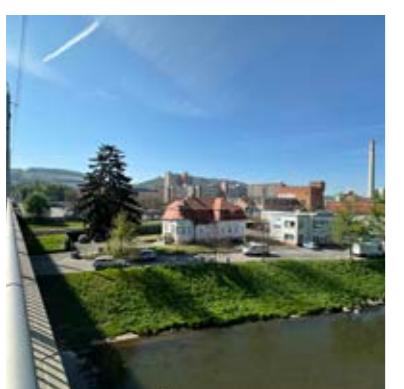
20)

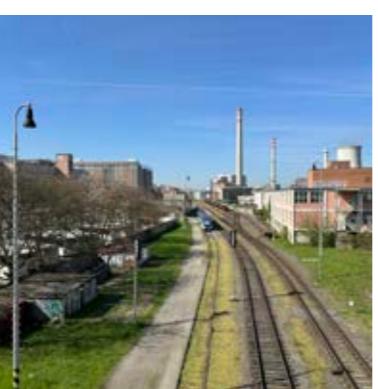
21)

10)

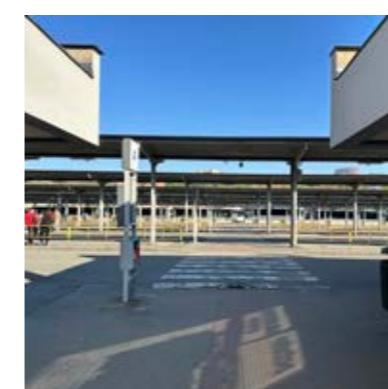
11)

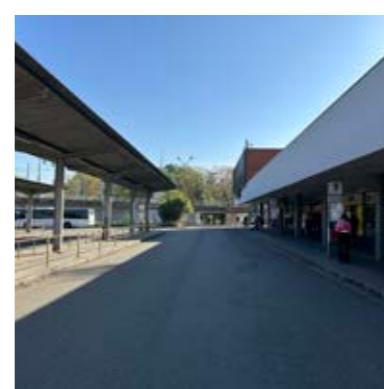
12)

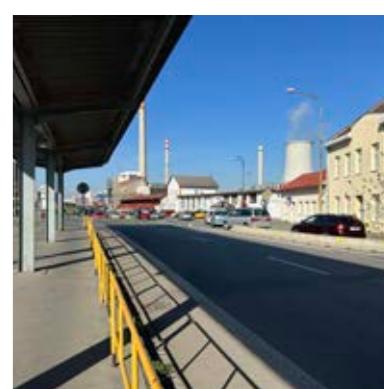
22)

23)

24)

FOTODOKUMENTACE

25)

26)

27)

37)

38)

39)

28)

29)

30)

40)

41)

42)

31)

32)

33)

43)

44)

45)

34)

35)

36)

46)

47)

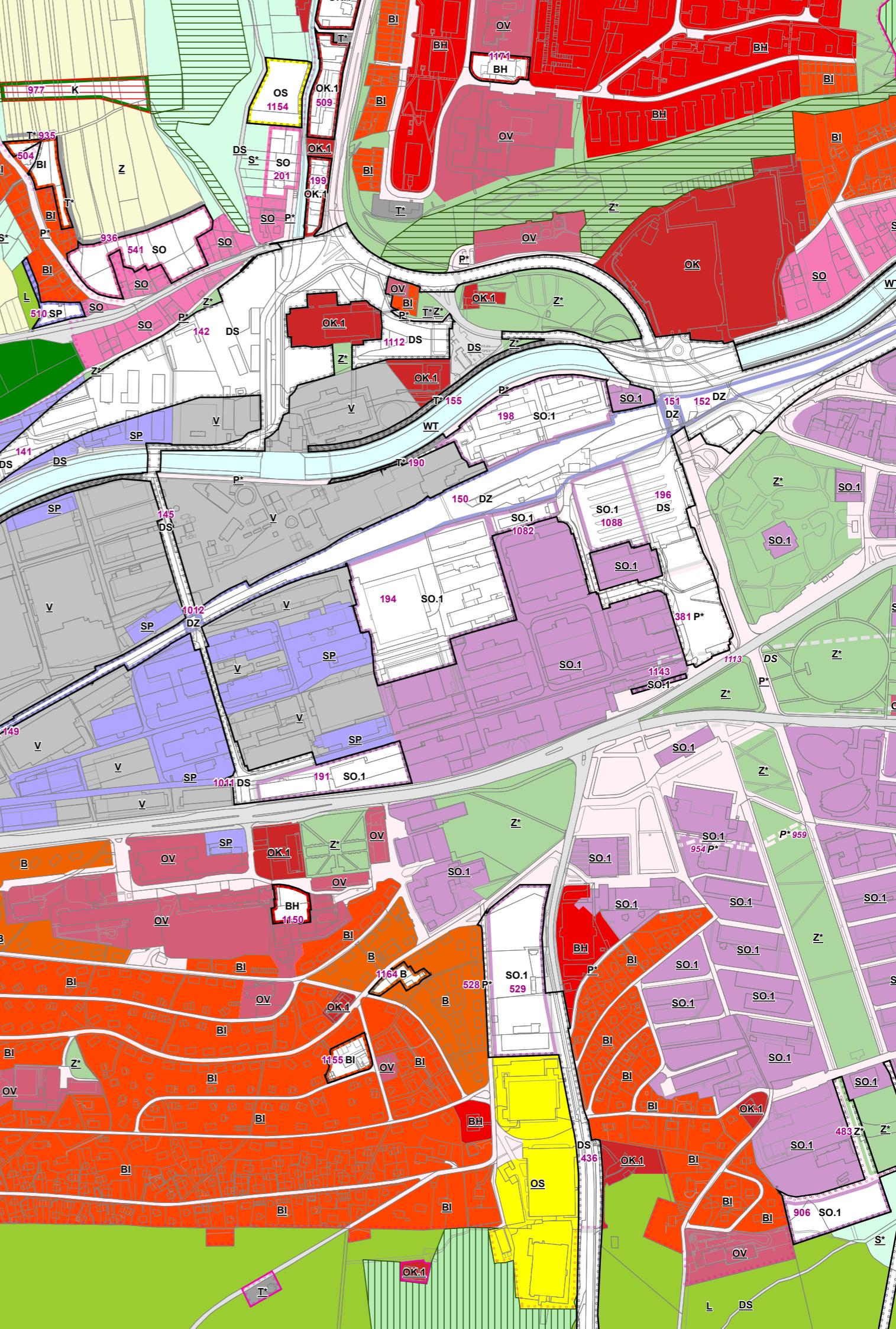
48)

ÚZEMNÍ PLÁN

Legenda

	PLUCHY	ZMEN	ZELENINNÍ REZERV	
řešené území	B	B		plochy bydlení
zastaviteľné plochy	BH	BH	BH	plochy bydlení hromadného
zastavene území k 1.6.2021	BI	BI	BI	plochy bydlení individuálního
biokoridory ÚSES - Stav	BX			plochy bydlení specifických forem
biokoridory ÚSES - Návrh	RH	RH		plochy rekreačne - hromadná
biocentra ÚSES - Stav	RI	RI		plochy rekreačne - rodinná
biocentra ÚSES - Návrh	RZ	RZ		plochy rekreačne - rodinná - zahrádkárske osady
plochy určené k rozlivu povodne (poldry)	OV	OV		plochy občanského vybavení - veľké vybavenie
číslo plochy s rozdielnym zpôsobom využitia	OS	OS	OS	plochy občanského vybavení - tělovýchova a šport
parcelní kresba	OH	OH		plochy občanského vybavení - veľká verejná pohrebištia
vnitřní kresba	OK			plochy občanského vybavení - komerčné zariadenia - nákupné centra
	OK.1	OK.1		plochy občanského vybavení - komerčné zariadenia
	OL	OL		plochy občanského vybavení - lázeňstvo
	OX			plochy občanského vybavenia specifických forem
	P*	P*	P*	plochy verejných priestranstiev
	DS	DS	DS	plochy dopravného infrastruktury - silničná doprava
	DZ	DZ		plochy dopravného infrastruktury - železničná doprava
	DL			plochy dopravného infrastruktury - letecká doprava
	DX	DX		plochy dopravného infrastruktury specifické
	T*	T*		plochy technickej infrastruktury
	TO.1	TO.1		plochy technickej infrastruktury - nakladanie s odpadmi
	SO	SO	SO	plochy smiesene obytné
	SO.1	SO.1		plochy smiesene obytné v centrálnej zóne - mestské centrum
	SO.2	SO.2		plochy smiesene obytné mestské - lokálne centrum
	V	V		plochy výroby a skladovania
	VZ	VZ		plochy pre zemedeľskou a lesnickou výrobu - zahradnictvo
	SP	SP		plochy smiesene výrobné
	I	S		plochy těžby nerostů
	Z*	Z*		plochy smieseneho využitia
	WT	WT		plochy sídelnej zeleni
	S*	S*		plochy vodné
	K	K	K	plochy smiesene nezastaveneho územia
	P	P		plochy krajinné zeleni
	Z.1			plochy prírodní
	Z			plochy zemedeľské specifické
	L	L		plochy zemedeľské
				plochy lesné
				území bez funkčného využitia (zrušeno rozsudkom KS v Brně 63 A 2/2018 - 105)

ÚZEMNÍ PLÁN - ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

Plochy dopravní infrastruktury – drážní doprava – DZ

Hlavní využití:

- drážní doprava

Přípustné využití:

- mosty, tunely, lávky, podchody,,
- pozemky zeleně
- pozemky pro zastávky, stanice a související služby
- protihluková opatření
- pozemky technické infrastruktury

Nepřípustné využití:

- činnosti, děje a zařízení, které nesouvisí s hlavním využitím

Plochy dopravní infrastruktury – silniční doprava – DS

Hlavní využití:

- silniční doprava

Přípustné využití:

- odstavné a parkovací plochy
- hromadné a řadové garáže
- zařízení pro hromadnou dopravu
- mosty, tunely, lávky, podchody
- pozemky pro pěší a cyklistické stezky, účelové komunikace
- pozemky zeleně
- pozemky pro čerpací stanice pohonné hmot včetně doprovodných funkcí
- stavby a zařízení pro údržbu silnic
- pozemky související technické infrastruktury

Nepřípustné využití:

- činnosti, děje a zařízení, které omezují hlavní využití

Plochy smíšené v centrální zóně - městské centrum – SO.1

Přípustné využití:

- pozemky staveb veřejného občanského vybavení
- pozemky staveb komerčních zařízení - obchodních domů
- pozemky staveb pro bydlení
- pozemky staveb pro komerční zařízení,
- pozemky související dopravní a technické infrastruktury
- pozemky veřejných prostranství
- pozemky sídelní zeleně
- stávající výroba v nezměněném objemu

Nepřípustné využití:

- činnosti, které jsou v rozporu s přípustným využitím a které narušují kvalitu prostředí vlivy provozu a dopravní zátěži nebo takové důsledky vyvolávají druhotně
- pozemky staveb komerčních zařízení - nákupních center

Podmíněné přípustné využití:

- pozemky staveb pro nerušící výrobu za podmínky, že odpovídají charakterem a významem danému prostředí

Plochy veřejných prostranství – P*

Přípustné využití:

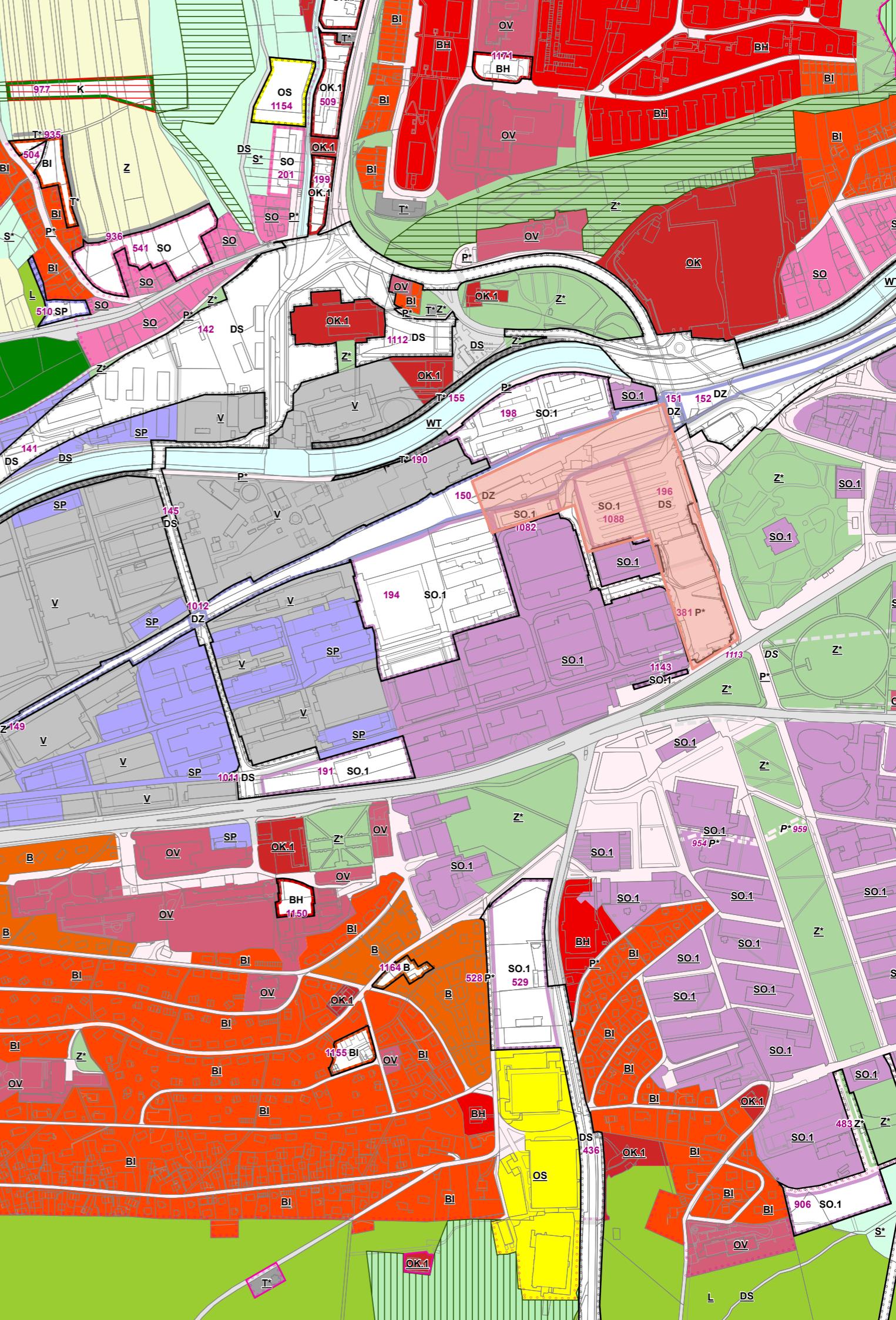
- pozemky tržišť, náměstí, návsí, chodníků, parků, sídelní zeleně, ulic, zastávek a zálivů hromadné dopravy
- pozemky související dopravní a technické infrastruktury
- cyklostezky

Nepřípustné využití:

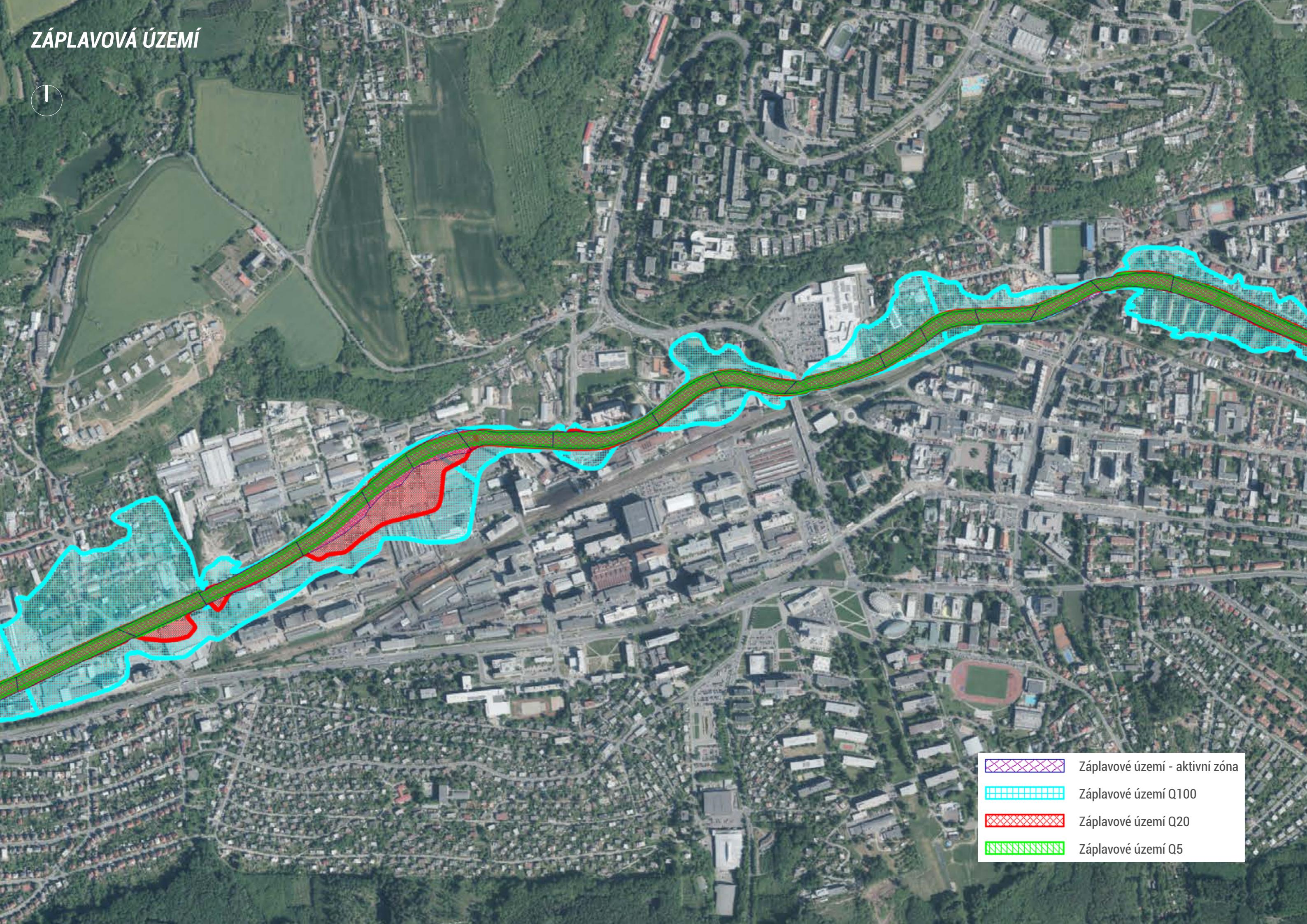
- činnosti, děje a zařízení, které narušují bezpečný pohyb osob, kvalitu prostředí nebo takové důsledky vyvolávají druhotně

Podmíněné přípustné využití:

- parkovací stání, parkovací zálivy, parkovací plochy, parkoviště, které svou polohou a rozsahem nenaruší význam a charakter daného prostoru
- hromadné parkování podzemní, za podmínky, že nebude narušena funkce hlavní drobná architektura např. altány, veřejné WC, půjčovny sportovního vybavení, občerstvení s venkovním posezením, hřiště, vodní prvky, opěrné zdi za podmínky, že svou funkcí a architektonickým výrazem a umístěním odpovídají významu a charakteru daného prostoru

ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ

HISTORIE

První písemná zmínka je z roku 1322, kdy byl Zlín střediskem samostatného feudálního panství. Důležitým milníkem je rok 1894 kdy sourozenci Tomáš, Antonín ml. a Anna Baťovi založili obuvnickou firmu Baťa. Rychlému růstu firmy napomohlo vybudování tříetážové výrobní, jejíž know-how Tomáš Baťa přivezl z cesty do Ameriky v roce 1904 a pronikl na ahraniční trh do Německa, Holandska, Dánska, Švédská, na Balkán a dále na východ. Díky stavbě své vily se Tomáš Baťa seznámil s Janem Kotěrou. Výsledek a Kotěrový názory na urbanismus Baťu natolik zaujaly, že začali spolupráci na regulaci města a architekt se stal poradcem podnikatele.

Válečné období a inflaci Baťovy závody přežily díky zakázce pro rakouské vojsko a snížení cen zboží a mezd zaměstnanců, podnik se tak udržel a rozrostl ještě více. Počet obyvatel přesáhl 43 tisíc. Roku 1923 byl Tomáš Baťa zvolen starostou města a mohl tak lépe ovlivňovat jeho rozvoj. Hlavním architektem byl jmenován František Lydie Gahura, který je autorem radnice a ozvijel hlavní koncept Zlína jako průmyslového města v zeleni. Na místo Kotěry, po jeho smrti, nastoupil Josef Gočár. Pokračoval ve stavbě typických baťovských domků. Ty byly malé, levné a nenáročné; bylo jich postaveno okolo 300 – 600 ročně.

Roku 1927 se začalo formovat centrum města známé jako Gahurův prospekt. Obchodní dům Proir a internáty lemujicí travnatou plochu, která dnes směruje na Památník. Dále pak vznikla Baťova nemocnice, Společenský dům a Velké kino, které bylo svého času největší v republice. Mezi další významné architekty podílející se na rozvoji Zlína patřili Antonín Vítěk, Miroslav Lorenc či Vladimír Karfík.

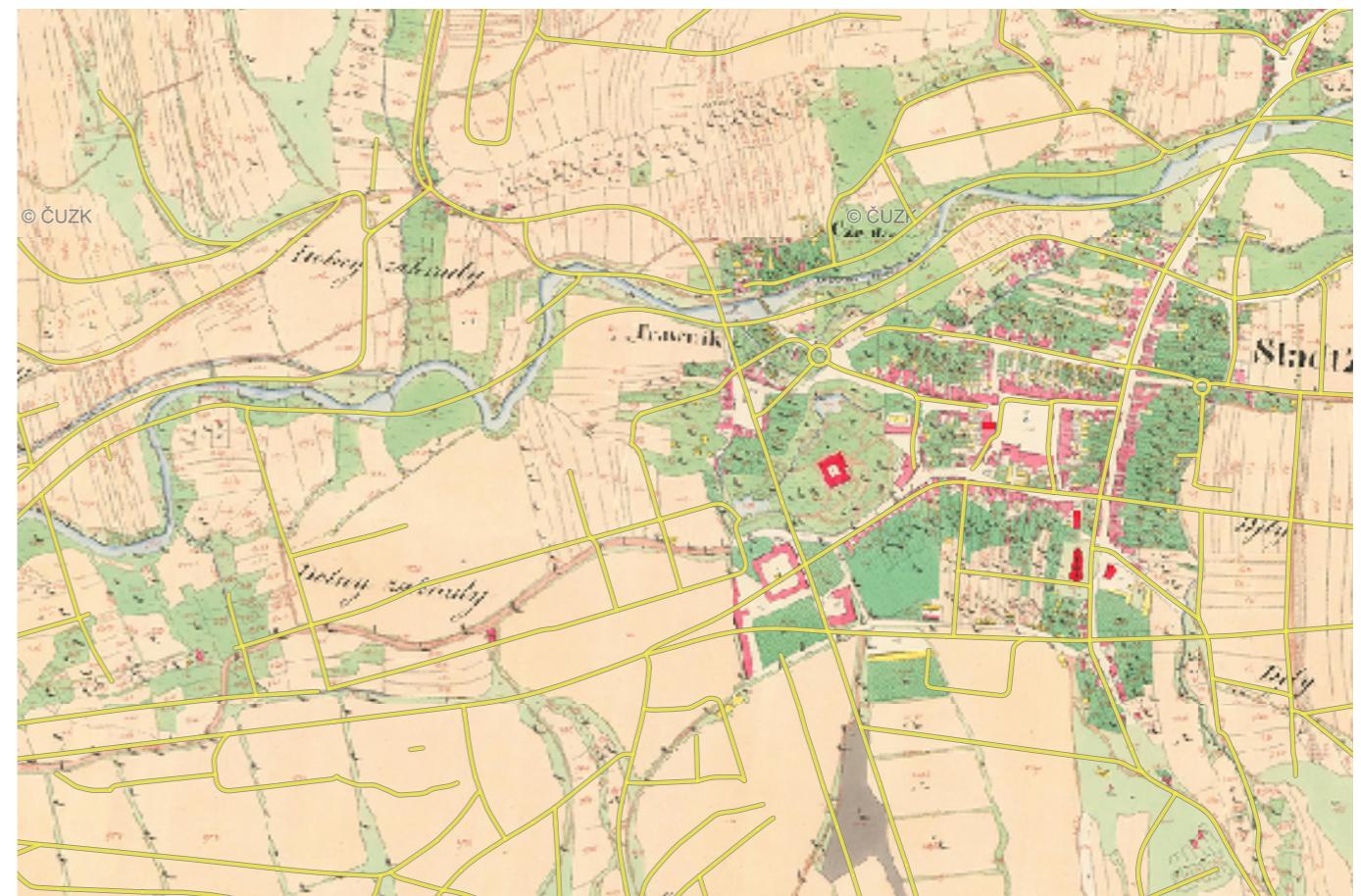
Podnikání samotné se stalo Baťovi 12. července 1932 osudným. V Otrokovicích se s pilotem Jindřichem Broučkem chystal na cestu do švýcarského města Möhlin na otevření nové pobočky. Nepríznivé počasí zapříčinilo havárii letadla Junkers F13 a smrt obou pasažérů. Přesně rok od tragické události byl dokončen a veřejnosti otevřen Památník Tomáše Baťi.

Růstu města významně pomohl i Jan Antonín Baťa. Na jeho pozvání se na architekturu a urbanismu Zlína podíleli i Bohuslav Fuchs či Le Corbusier. Dále se mezi jeho úspěchy řadí založení Filmových ateliérů na Kudlově, Studijního ústavu, v čele s Ottou Wichterlem, a školy umění, kde vyučovali např. Vincenc Makovský a Bohuslav Fuchs.

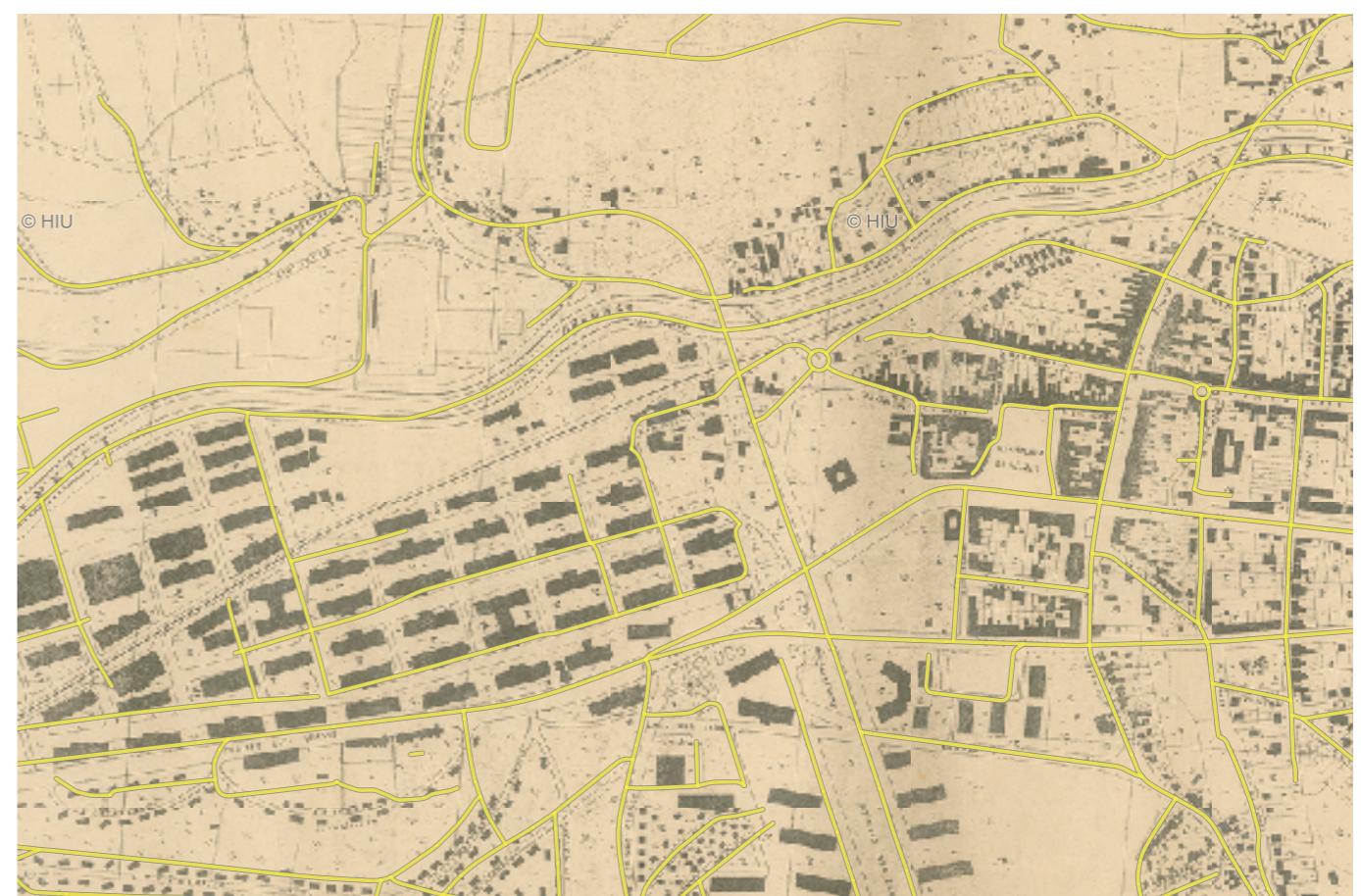
1944 začalo bombardování města a o pět let později bylo na 40 let přejmenováno na Gottwaldov. Po druhé světové válce město rychle zotavilo a modernizovalo, avšak padesátá léta přinesla socialistickou transformaci, kdy byla znárodněna firma Baťa, dominantní výrobce obuvi.

Po sametové revoluci v roce 1989 se město otevřelo demokratickým hodnotám a začalo transformaci na tržní ekonomiku, což vedlo k privatizaci státních podniků a rozvoji malého a středního podnikání. Tyto změny měly trvalý dopad na další vývoj Zlína v devadesátých letech a v následujících obdobích.

1829

1943

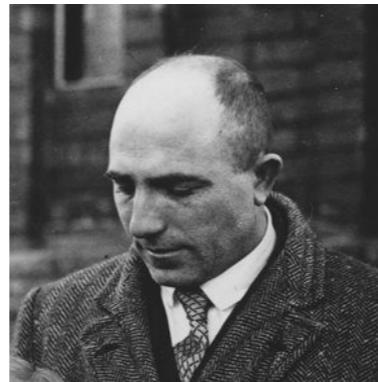

Tomáš Baťa

Nejvýznamější osobností Zlína. Obuvník, podnikatel, starosta, vizionář. Malou dílnu po otci proměnil v jednu z největších společností tehdejšího světového trhu. Vsadil na ekonomičnost výroby a dostupnost zboží. S rostoucím kapitálem firmy rostl Zlín a úroveň života v něm. Baťa stojí za rozvojem zdravotnictví, vzdělání, kultury, architektury a urbanismu. Po návštěvě Ameriky - zejména továren Ford - zavádí stavební modul pro železobetonový skelet $6,15 \times 6,15$ m (20 x 20 stop), čímž sjednotil charakter a estetiku města do stylu funkcionalismu.

Jan Antonín Baťa

V rodinném podniku byl - o 22 mladší nevlastní bratr Tomáše - na několika vysokých pozicích, než se po roce 1932 stal hlavním akcionářem. Pod jeho vedením se vytvořila řada nových výrobních programů, marketingových strategií a vzrostla mediální reprezentace. Díky jeho zájmu o moderní mediální technologie vznikly filmové ateliéry na Kudlově. Angažovanost v oblasti umění ústila ke Zlínským salónkům soudobého umění. Rozvíjel profesní školství, vzdělanost v pozemním stavitelství a sám se podílel na rozvoji baťovských urbanistických principů a architektury.

František Lýdie Gahura

Sochař, architekt, urbanista. Je autorem značného množství zlínských staveb a jako první městský architekt navrhl regulační plán "Velkého Zlína" a celého regionu. Radnice byla jeho diplomovým projektem na pražské AVU pod vedením prof. Jana Kotěry, který stál i za propojením Gahury s Baťou, když spolu projektovali zahradní obytné čtvrti.

Vladimír Karfík

Architekt Karfík nastoupil do Stavebního oddělení firmy Baťa po mnohaletém zahraničním angažmá, kde pracoval pro velikány jako Le Corbusier či Frank Lloyd Wright. Přijal za svůj stavební modul $6,15 \times 6,15$ m, který aplikoval mimo jiné i na sakrální stavby. Krom velkých veřejných budov jako jsou Evangelický kostel, Obchodní dům či dnešní Hotel Zlín vyprojektoval řadu vil pro tehdejší významné zlínské osobnosti.

Vila Tomáše Baťi

Původní návrh od vizovického stavitele Františka Nováka byl realizován pouze z části, o dokončení vily se zasloužil Jan Kotěra. Hlavní požadavek Tomáše Baťi, aby z každé místnosti bylo vidět na jeho tovární areál, architekt dodržel s výjimkou ložnice. Kotěra proměnil dispozici, dokončil interiér a ve spolupráci se zahradním architektem Františkem Thomayerem navrhl zahradu a altány. V dnešní době je - tehdy rozlehly - pozemek protnut čtyřproudou silnicí a ve vile sídlí Nadace Tomáše Baťi.

Obchodní dům

Architekti Gauhra a Karfík vyprojektovali jeden z největších a nejmodernějších obchodních domů tehdejšího Československa. Modulový skelet poskytl ideální rozměry pro prodejny v nižších patrech i pro kanceláře ve zbytku budovy. Směrem nahoru se zmenšuje výška oken a lze tak snadno odlišit veřejná a soukromá podlaží. Bílá fasáda měla poskytnout prostor pro inzerci. Obchodní dům spolu s dnešním Hotelom Zlín zdobily - a stále zdobí - neony, pro které architekt Karfík našel inspiraci v amerických velkoměstech.

Náměstí Práce

Historické náměstí nemělo pro město příliš velký význam, jelikož se největší koncentrace lidí přesunula k hlavní bráně do továren, kudy denně proudily tisíce zaměstnanců. V původním regulačním plánu architekt Gahura s touto skutečností nepočítal. Nejprve narhl úpravu přilehlého parku - dnes je zde Kongresové centrum - a postupně náměstí zformovaly přibývající solity - Obchodní dům, Velké kino, Společenský dům (dnes Hotel Zlín), mrakodrap 21 a další. V současnosti náměstí půlí třída Tomáše Baťi, kterou lze zdolat podchodem.

Budova 21

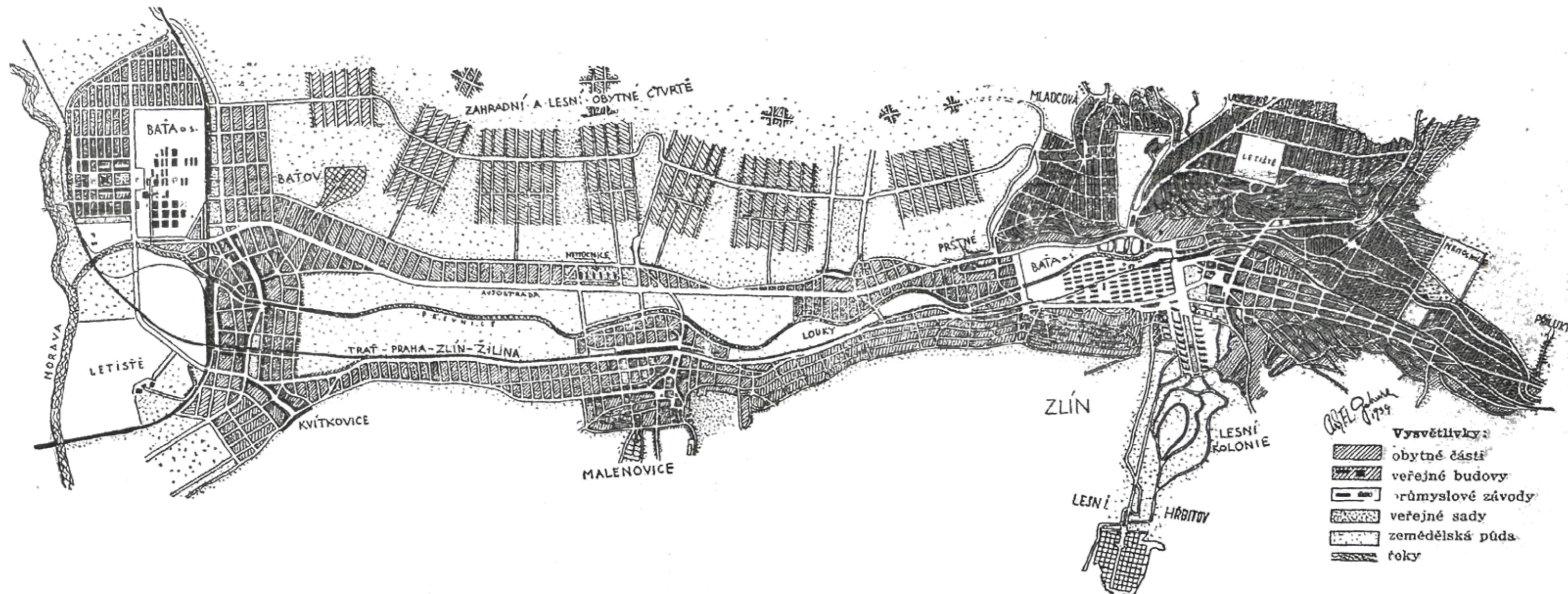
Svého času nejvyšší objekt ve střední Evropě - dosahující $77,5$ m - byl postaven s cílem pojmet až 200 zaměstnanců na patro. Pro dominantu továrního areálu a Náměstí Práce byly využity tehdejší nejmodernější technologie jako rychlovýtah či vzchrotechnické jednotky. Trojtrakt měl převážně otevřené dispozice, s výjimkou 8. podlaží, kde měli kanceláře ředitelé firmy. Pro Jana Antonína Baťu měl jako pojízdná kancelář sloužit výtah o rozměrech 6×6 m s umyvadlem a klimatizací - avšak kvůli emigraci jej nestihl využít.

Památník Tomáše Baťi

Tomáš Baťa zemřel při letecké nehodě v Otrokovicích 12. 7. 1932. Do roka a do dne byl Františkem Lýdiem Gahurou navržen, postaven a veřejnosti otevřen památník. Železobetonový skelet s předsazenými sloupy - dodržující přísný modul s četnou repeticí čísla 3 a násobků - je po obvodu vyplněn katedrálním sklem s vertikálním členěním. Uvnitř bylo zamýšleno pouze s modelem letadla, schodištěm - čitelně tvořícím písmeno Z - a osvětlením. S proměnou politických režimů se značně měnila i budova, přičemž dlouhou dobu měla neprůhlednou fasádu a cihlové přístavky, než ji byla v roce 2019 navrácena původní podoba.

Filmové ateliéry

První filmový ateliér si na Kudlově - původně samostatná obec, dnes městská část - našel své umístění pro klid okolní přírody. Solitér, který se dělil na administrativní část a natačecí studio doplnil domek pro zaměstnance a později komplex filmových laboratoří, kde se tvořily filmy nejen pro domácí, ale i zahraniční publikum. Pro rostoucí počet zaměstnanců byly v docházkové vzdálenosti navrženy bytové a rodinné domy. Nedaleko se nachází i Lesní hřbitov. Dnes komplex slouží původní funkci, je zde i střední škola s příslušnou specializací a centrum pro veřejnost.

Arch. F. L. Gahura: Regulační plán Velkého Zlína

DOPRAVA

Hlavní dopravní tepnou je třída Tomáše Bati procházející skrz celé město, které propojuje směrem na západ s Otrokovicemi a na východ s Vizovicemi. Kvůli lineární orientaci města je tato ulice řidiči preferovaná pro trasy s ní souběžné, ale i křížující, čímž se značně zahušťuje provoz a snadno vznikají zácpy.

Jižní svahy jsou s centrem projenou ulicí Gahurova, která je zároveň jedinou komunikací mířící k největšímu zlínskému sídlišti. Větví se i směrem na obytnou čtvrt Mladcová.

Výhodou by se zdála hustá síť MHD, avšak do okrajových částí je frekventovanost spojů nízká, v pozdních hodinách téměř neexistující a při průjezdu centrem dochází často ke zpozdění.

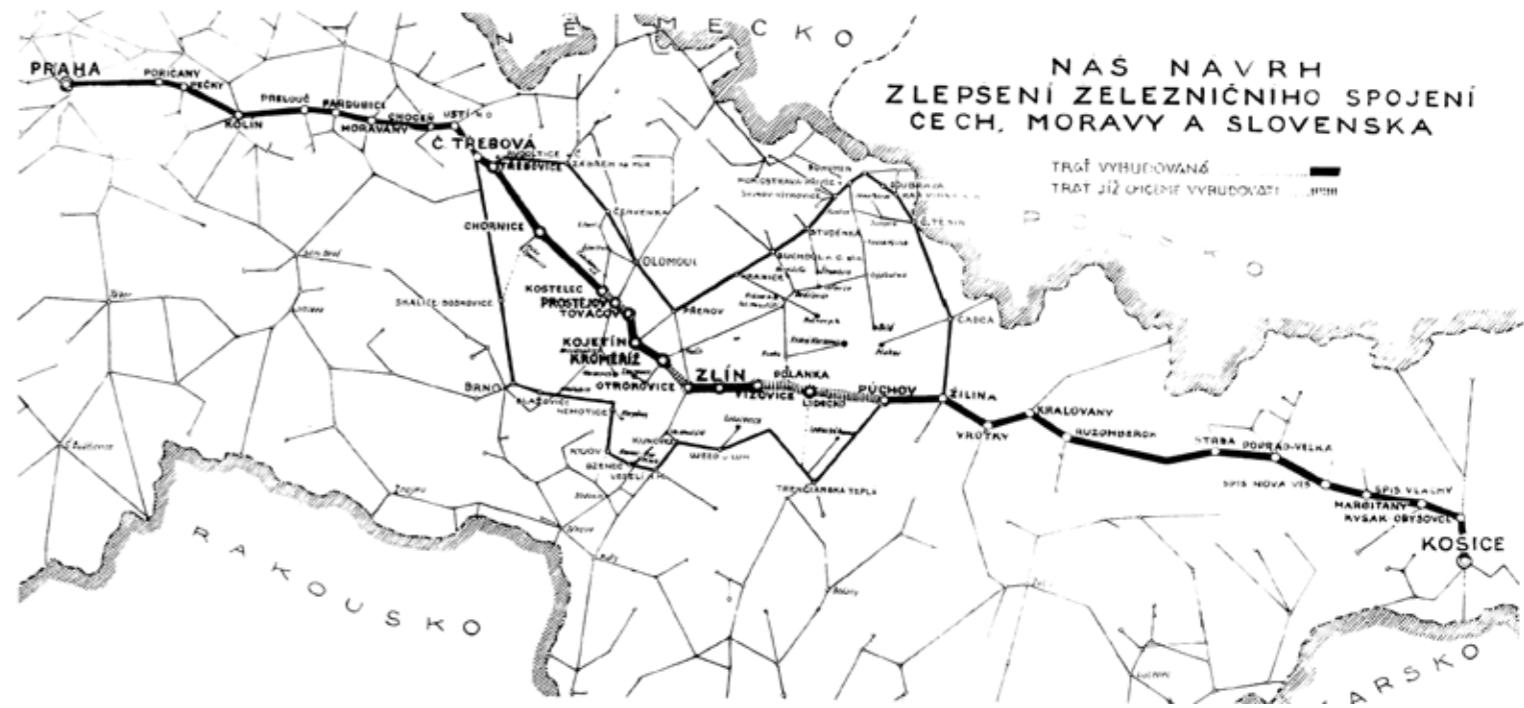
Otzázkou dopravy se zabývají dokumenty: Generel dopravy pro město Zlín, Plán udržitelné městské mobility města Zlína (SUMP) a Strategický rámec udržitelné městské mobility (SUMF).

Vize podle SUMF

"Veřejná doprava v aglomeraci Zlín - Otrokovice nabízí vysokou úroveň kvality služeb při současném dosažení nadprůměrné efektivity v rámci České republiky, pro uživatele je atraktivní a představuje oblíbenou volbu způsobu dopravy. Území aglomerace je jejími službami vhodně pokryto a zajištěna je také vhodná provázanost se systémem pěších a cyklistických tras. Taková veřejná hromadná doprava významně přispívá ke tvorbě atraktivního městského prostředí a posiluje konkurenceschopnost aglomerace."

Dopravní generely pro Zlín navrhují vybudování tunelu pod centrem města jako ideální řešení dopravní situace. Tento čin by značně proměnil místa vjezdu a výjezdu z podzemí. Ač je tunel realizovatelný, není adekvátní a nevyřešil by problém dopravy z kopců do centra.

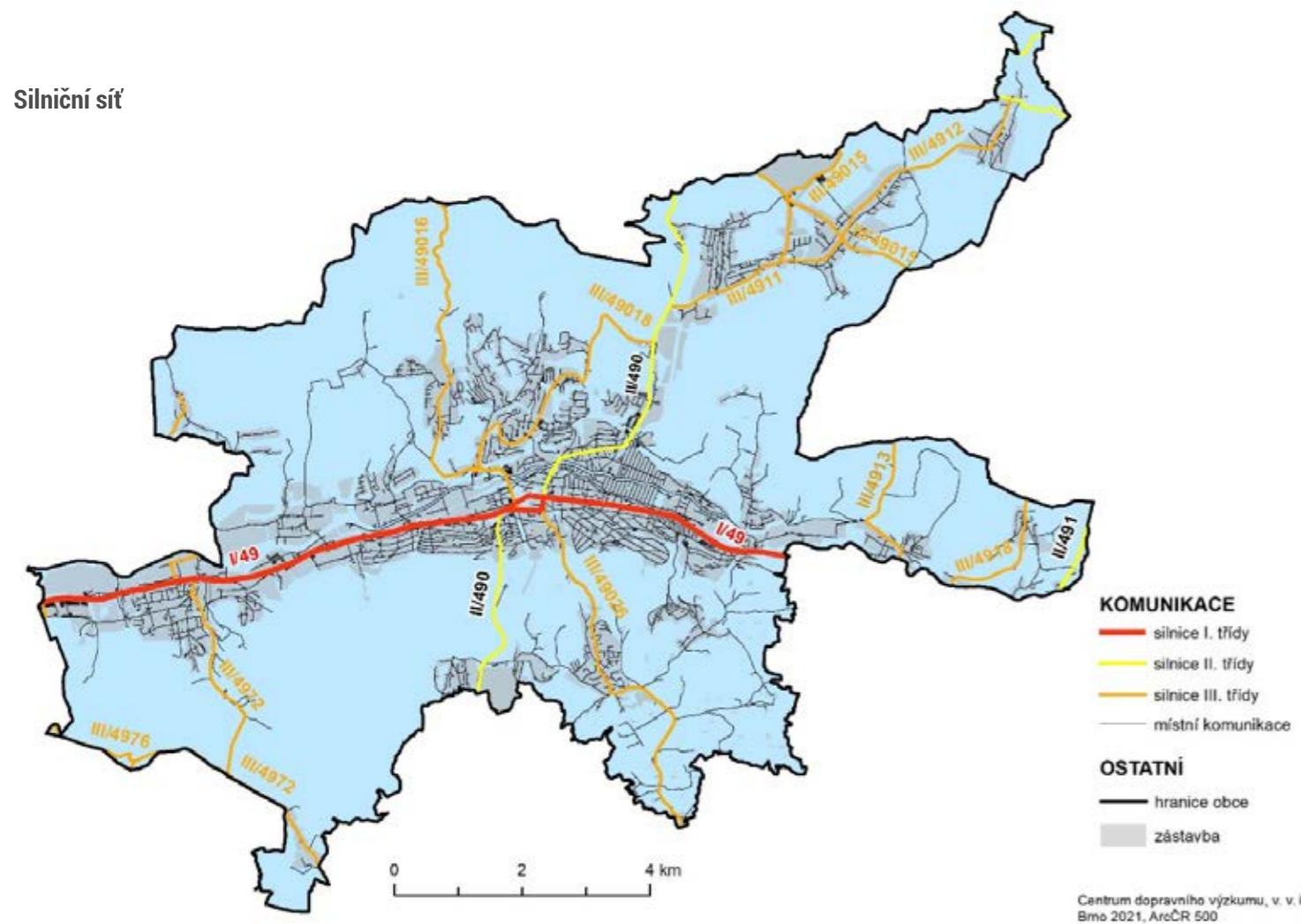
Návrh železniční trati [1928]

Plán J. A. Bati na rozvoj silniční dopravy [1928]

AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

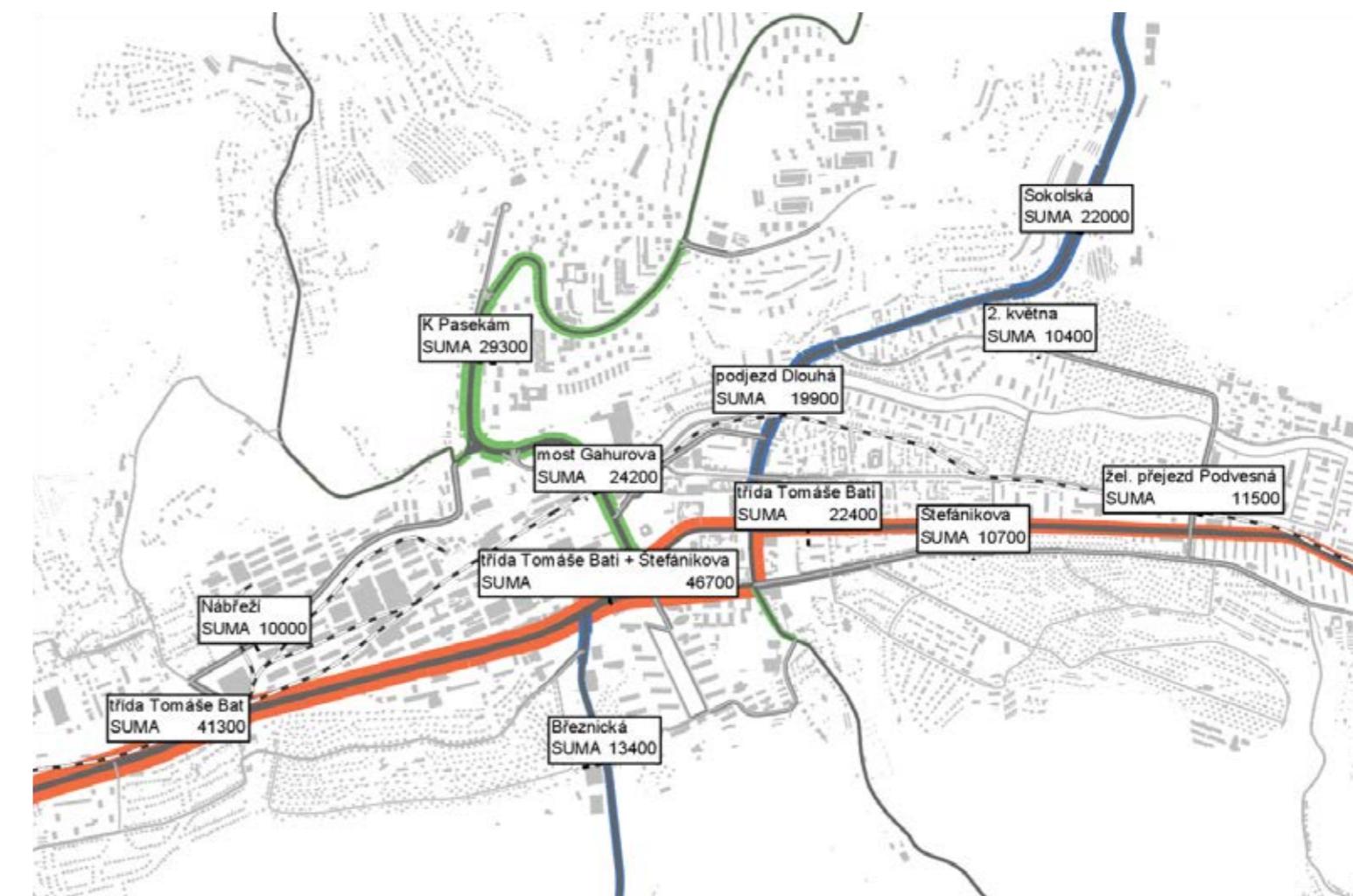

Vysoká dostupnosť automobilového spojenia usnadňuje obyvateľom rýchle dosaženie pracovních miest, škol či obchodov, čož je obzvlášť dôležité v oblastech s omezenými možnosťami verejnej dopravy. Avšak s rostúcim počtom obyvateľov a ekonomickými aktivitami roste i počet automobilov na silnicích, čož prispívá k častým dopravným zácpám, zejména v dopravných špičkách.

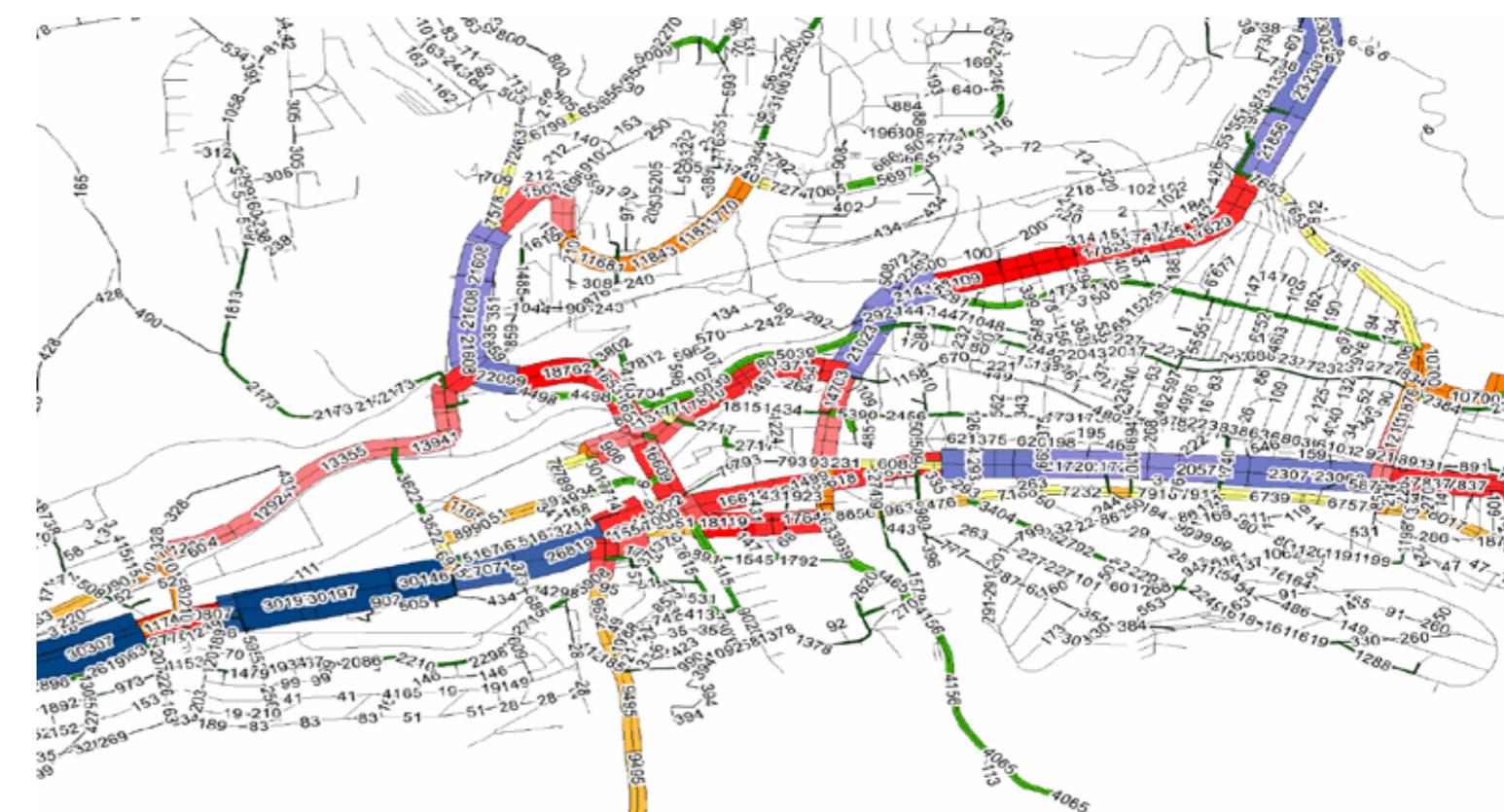
Nedostatek parkovacích míst v centru města a na frekventovaných lokacích omezuje pohodlí řidičů a má za následek rozšiřování parkovacích ploch a snahu o vylepšování parkovací politiky. Zároveň má zvýšený objem automobilové dopravy vliv na kvalitu ovzduší a hlučnost v městském prostředí, což je dalším argumentem pro podporu udržitelnějších dopravních alternativ.

Městské komunikace se postupně modernizují, ale stále existují místa, kde by bylo žádoucí zlepšit plynulost provozu a bezpečnost jak pro řidiče, tak pro chodce a cyklisty. Přední potenciál má vybudování pravobřežní komunikace, která by odlehčila zatížení trasy Tomáše Bati.

Denní intenzity automobilové dopravy [2021]

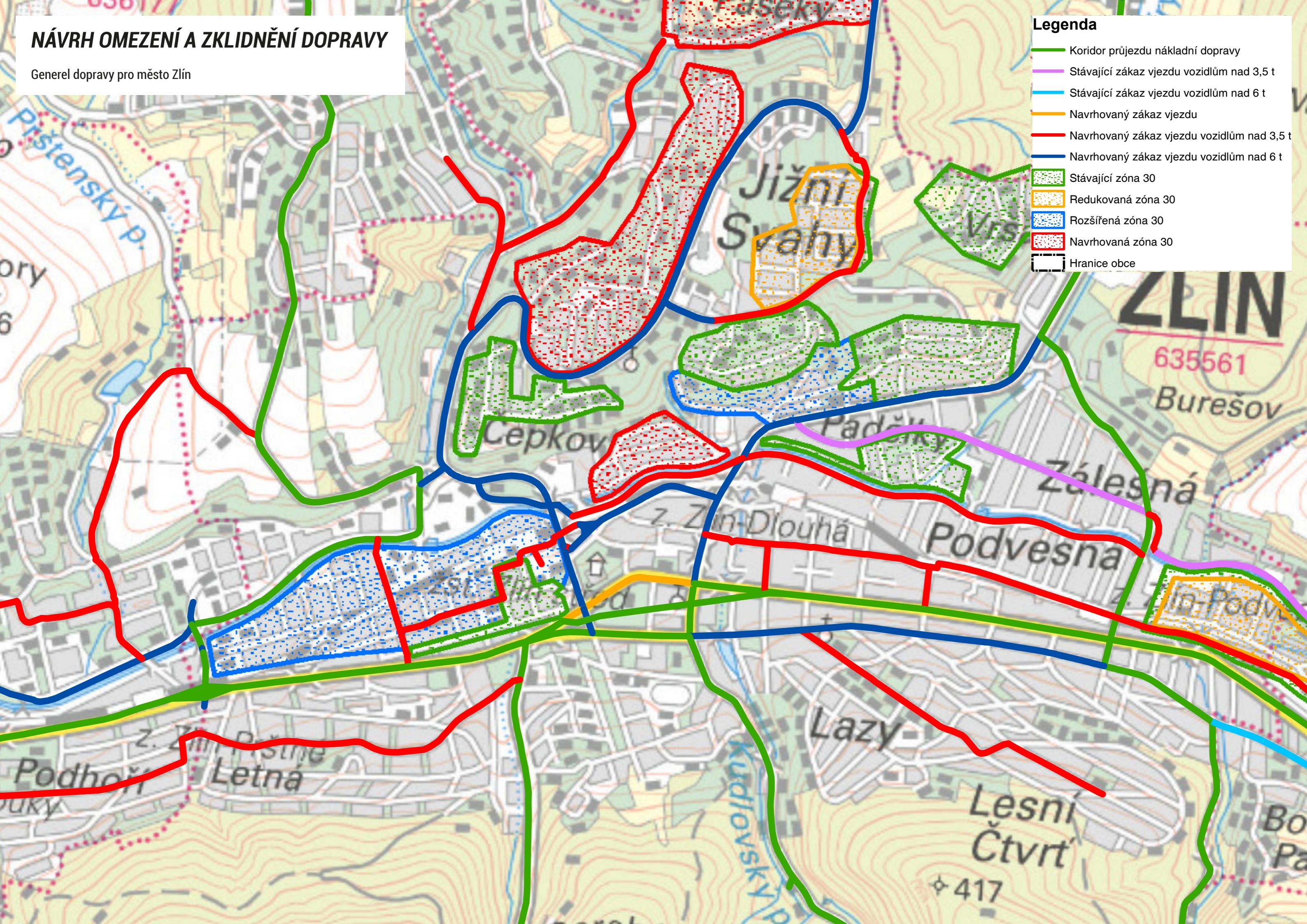

Zatížení IAD 24 hodin [výhled 2035]

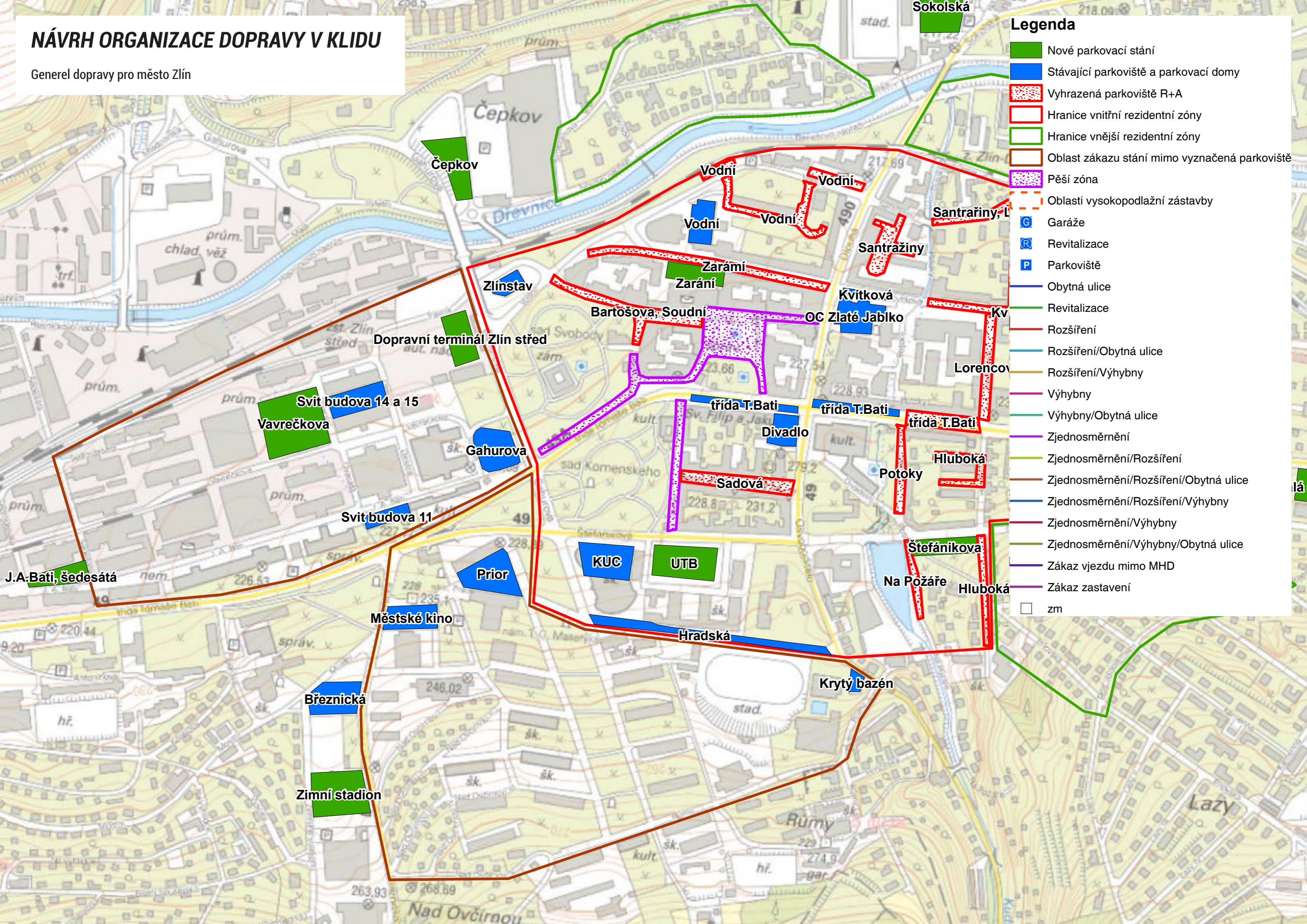
NÁVRH OMEZENÍ A ZKLIDNĚNÍ DOPRAVY

Generel dopravy pro město Zlín

NÁVRH ORGANIZACE DOPRAVY V KLIDU

Generel dopravy pro město Zlín

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Tranzitní koridory Railway transit corridors

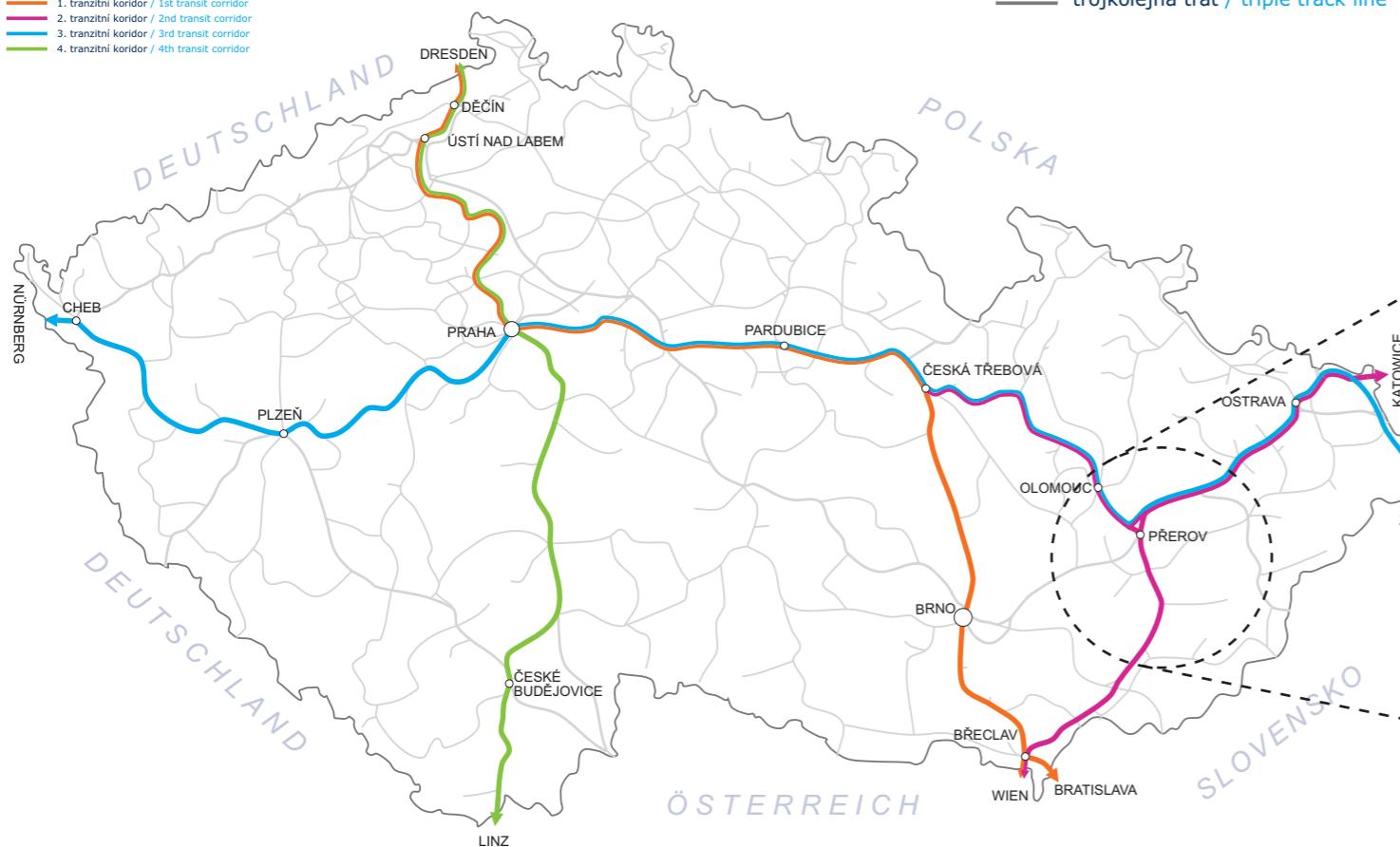
1. tranzitní koridor / 1st transit corridor

2. tranzitní koridor / 2nd transit corridor

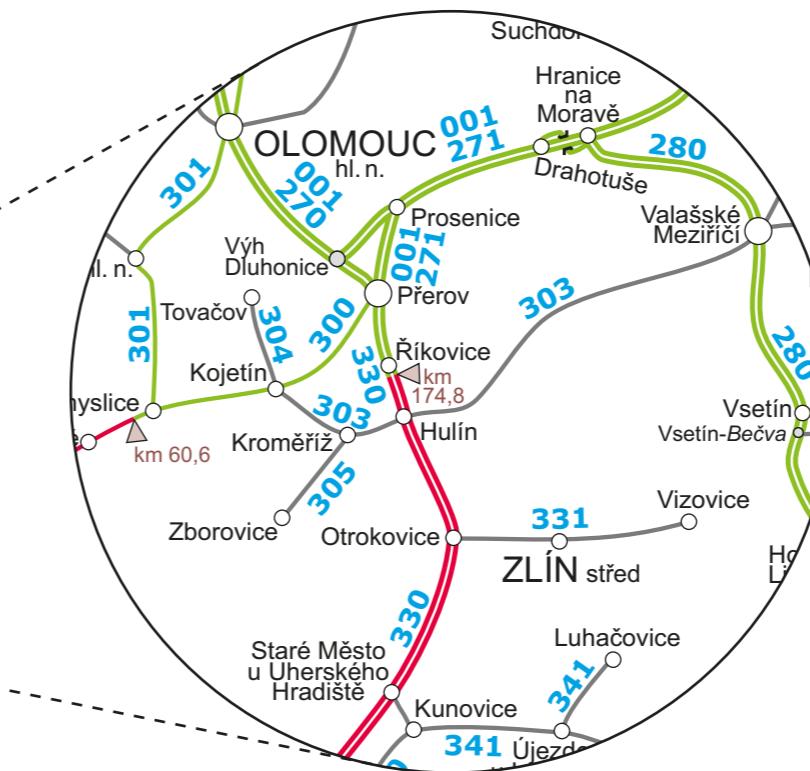
3. tranzitní koridor / 3rd transit corridor

4. tranzitní koridor / 4th transit corridor

- jednokolejná trať / single track line
- dvoukolejná trať / double track line
- trojkolejná trať / triple track line

poslední aktualizace: 20. 7. 2021 © Ing. Pavel Kryž, Ph.D.

Na území Zlína se nachází 9 vlakových zastávek. Trasa Otrokovice - Zlín je téměř dvojnásobně vytíženější než Zlín - Vizovice.

Železniční osobní přeprava má potenciál, ale doplácí na nedostatky v rychlosti, četnosti spojů, zázemí a dostupnosti území. Dalším limitem pro rozvoj železničního nádraží jsou vlastnické poměry mezi soukromími subjekty, městem, krajem a Správou železnic. Výhodou stávající zastávky Zlín střed je bezprostřední návaznost na autobusové nádraží, avšak pěší propojení je problémové a nebezpečné. Podle vize roku 2050 bude kolej procházející městem vždy slepá a skončí ve Vizovicích. Varianta vybudování rychlejšího vlakového spojení tak ztrácí na efektivitě a znamenala by redukci počtu zastávek, nutnost protihlukových stěn a mimoúrovňové křížení s cestou.

Otrokovice jsou významější pro návaznost na Olomouc, Přerov, Břeclav a zahraničí.

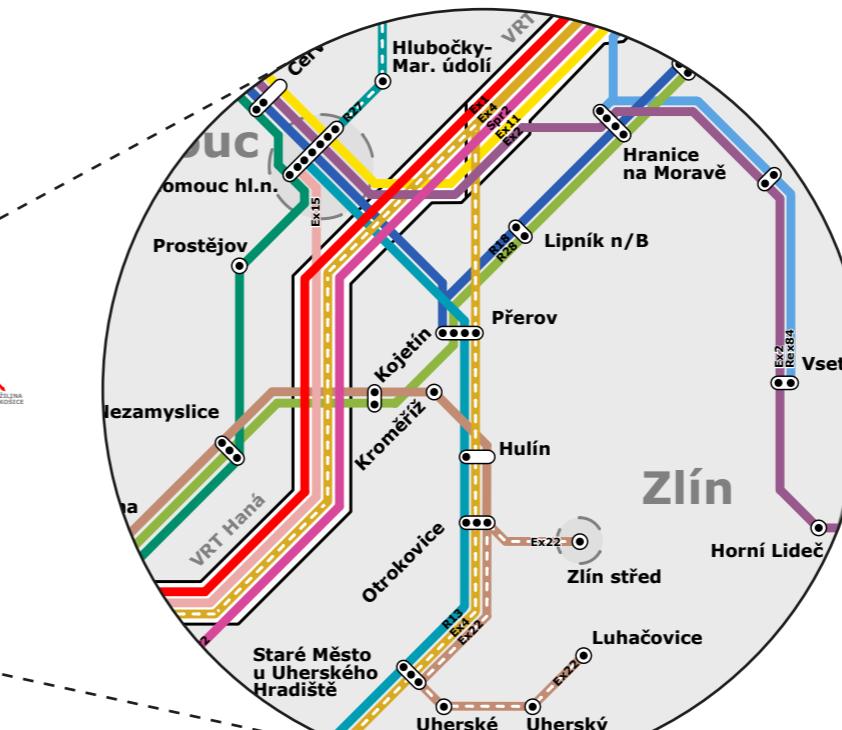
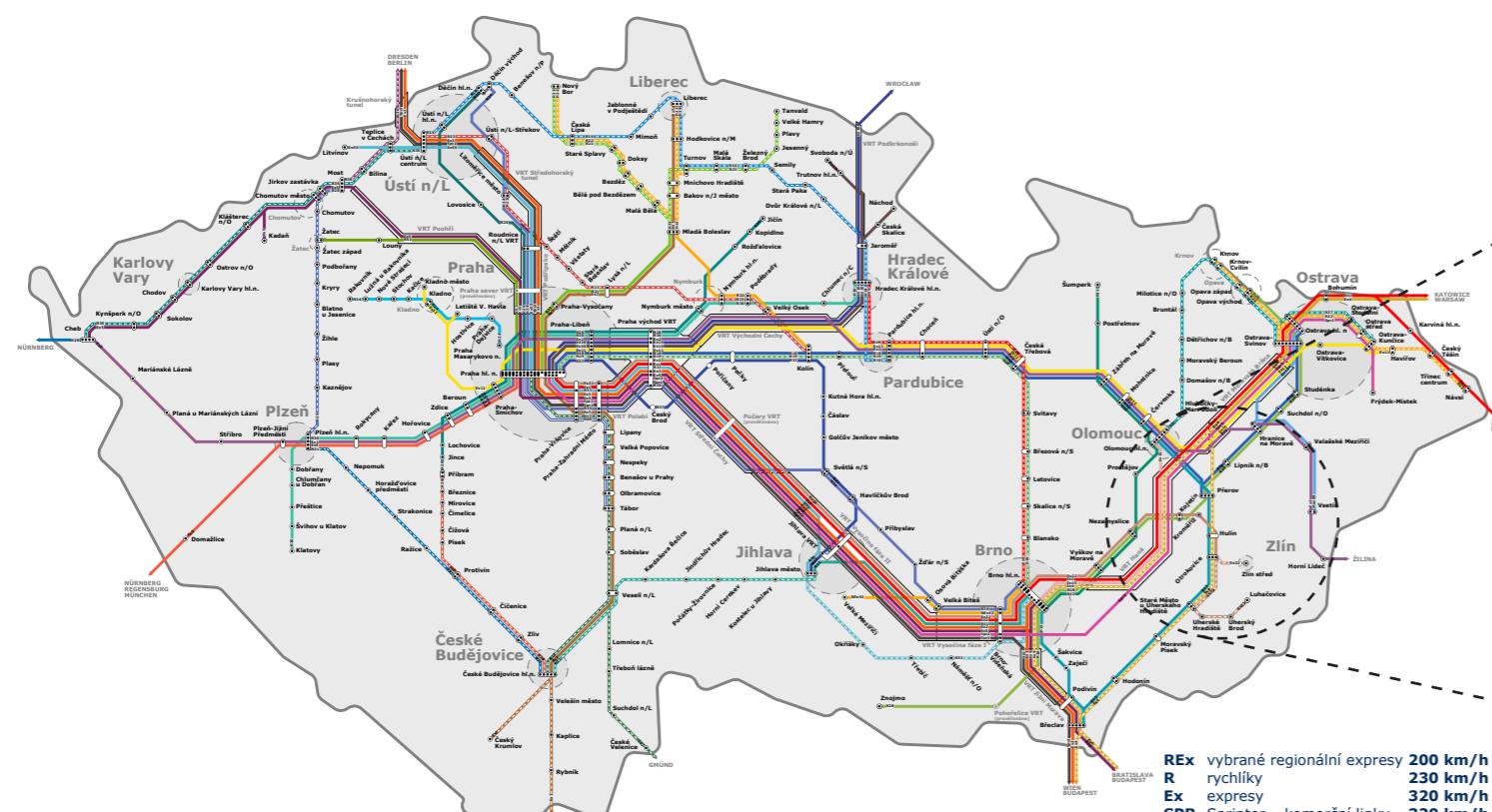
Poměr nákladní železniční dopravy je zanedbatelný a lze jej nahradit autodopravou.

Četnost cestujících vlakové dopravy

2007	7,6 tis. osob/24 hodin
2014	3,7 tis. osob/24 hodin

Průzkum železniční dopravy [2015]

Zastávka	Obrat cestujících 8 hodin
Zlín střed	782
Zlín - Podvesná	231
Zlín - Prštěné	157
Zlín - U Mlýna	61

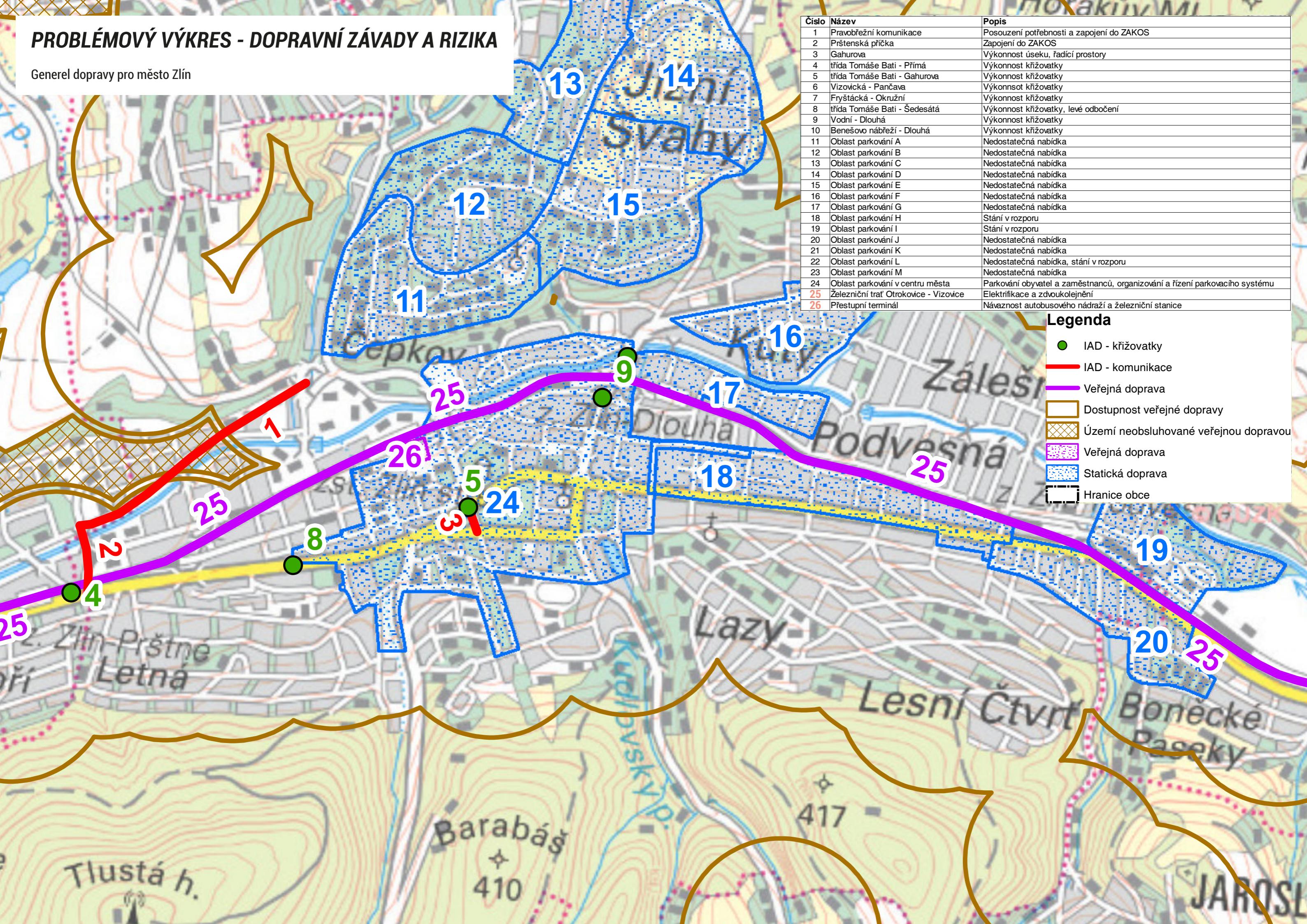
PRACOVNÍ KONCEPT LINKOVÉHO VEDENÍ VLAKŮ DÁLKOVÉ DOPRAVY – PROVĚŘOVÁNO STUDIAMI PROVEDITELNOSTI K HORIZONTU 2050 verze 1.10
Interval: 120 min 60 min 30 min 15 min
© Správa železnic, státní organizace, Ministerstvo dopravy

VLAKOVÉ ZASTÁVKY

PROBLÉMOVÝ VÝKRES - DOPRAVNÍ ZÁVADY A RIZIKA

Generel dopravy pro město Zlín

MĚSTSKÁ HROMADNÁ A VEŘEJNÁ LINKOVÁ DOPRAVA

Dopravní společnost Zlín-Otrokovice zajišťuje městskou hromadnou dopravu, avšak Integrovaná doprava Zlínského kraje je veřejným linkovým propojením na krajské úrovni. DSZO a IDZK mají oddělené tarify, jejichž spojení by zjednodušilo uživatelský provoz. Systém je navržen tak, aby pokrýval klíčové oblasti, jako jsou obytné zóny, centra vzdělávání, obchodní centra a průmyslové zóny, což usnadňuje každodenní dojíždění obyvatel.

První autobusová linka MHD vedla od Baťových závodů k nemocnici a měla sloužit pro přepravu pracovníků do a z továrny. Tato trasa stále patří mezi nejvýznamější. Dnes většina trolejbusů v tomto směru pokračuje do Malenovic či Otrokovic.

Nejfrekventovanějšími jsou zastávky Náměstí Práce a U Zámku. Potenciálem pro rozvoj je území bývalých továren pro svou centrální polohu, Prštné, Příluky a Štěpa/Kostelec díky rozvíjející se výstavbě rodinných domů.

Ač je síť MHD bohatá, doplácí na časté dopravní zácpy z důvodu absence vymezených pruhů. Celkově ale městská hromadná doprava a veřejná linková doprava ve Zlíně představují klíčový prvek pro mobilitu obyvatel a jsou nezbytné pro udržitelný rozvoj městského prostředí.

Typ linky [2021]	Počet linek	Počet spojů
Trolejbus DSZO	14	967
Autobus DSZO	15	642
Dálkový bus	73	847
Vlak	1	64

Průzkum MHD [2016] - nejvytíženější zastávky

Zastávka	Obrat cestujících 24 hodin
Náměstí Práce	17 354
U Zámku	9 620
Dlouhá	8 628
Náměstí Míru	7 735
Školní	7 156
Otrokovice, žel. st.	4 961
Slunečná	4 871

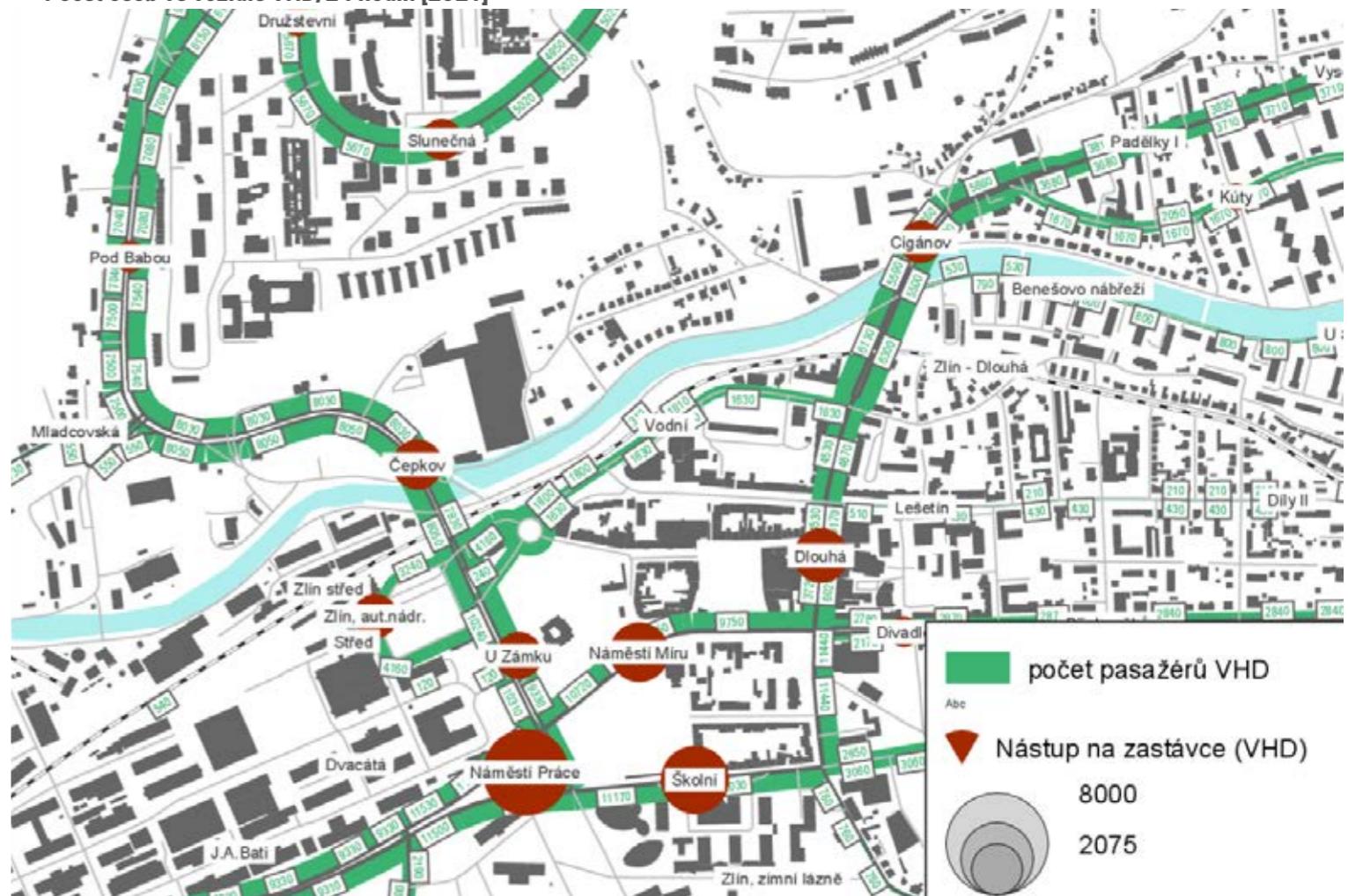
Průzkum veřejné linkové dopravy [2015] - nejvytíženější zastávky

Zastávka	Obrat cestujících 8 hodin
Zlín, autobusové nádraží	5 107
Náměstí Práce	944
Vysoká Mez	155
Malenovice, křižovatka	123

Schéma sítě MHD Zlín - Otrokovice

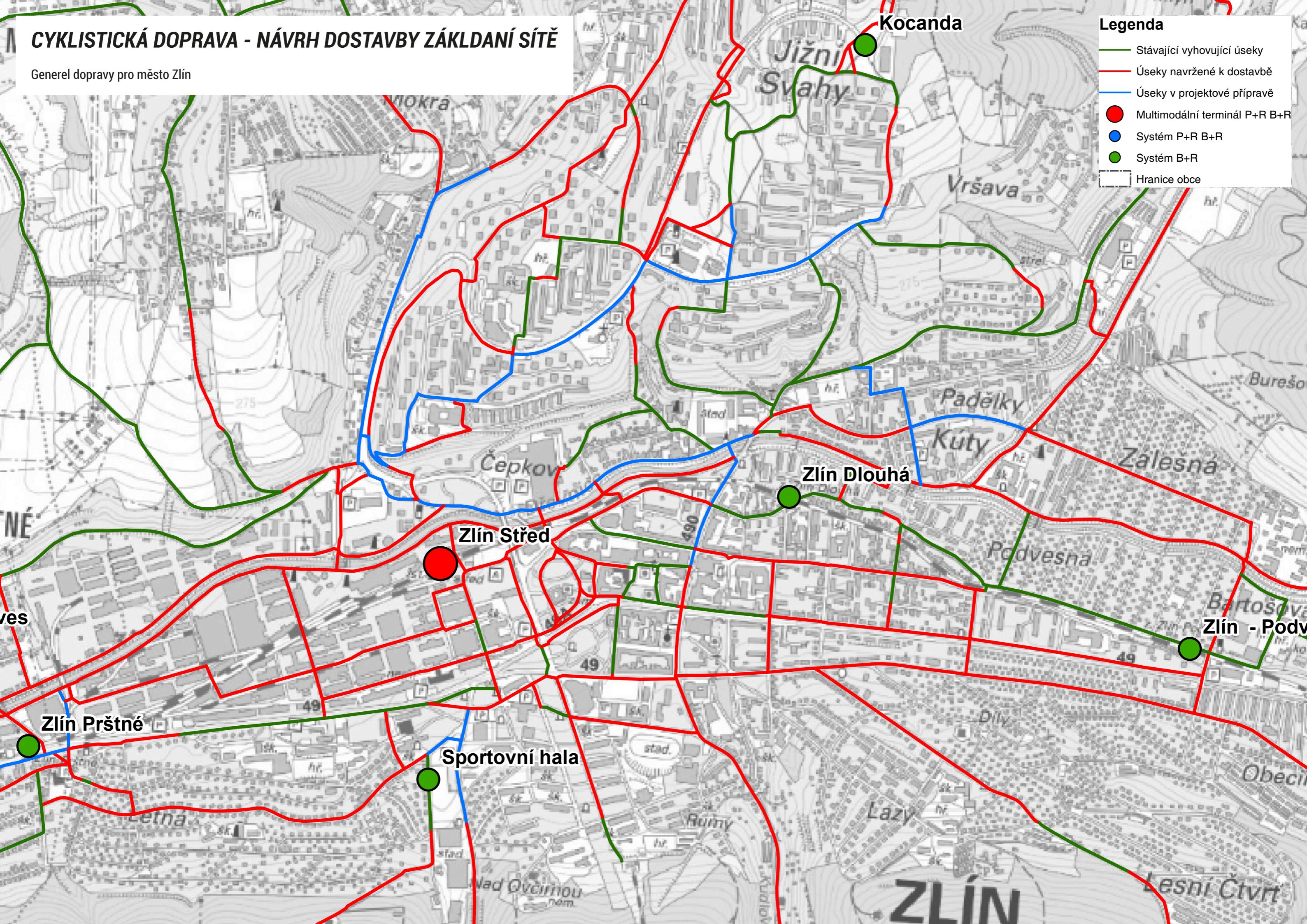

Počet osob ve vozidle VHD/24 hodin [2021]

CYKLISTICKÁ DOPRAVA - NÁVRH DOSTAVBY ZÁKLDANÍ SÍTĚ

Generel dopravy pro město Zlín

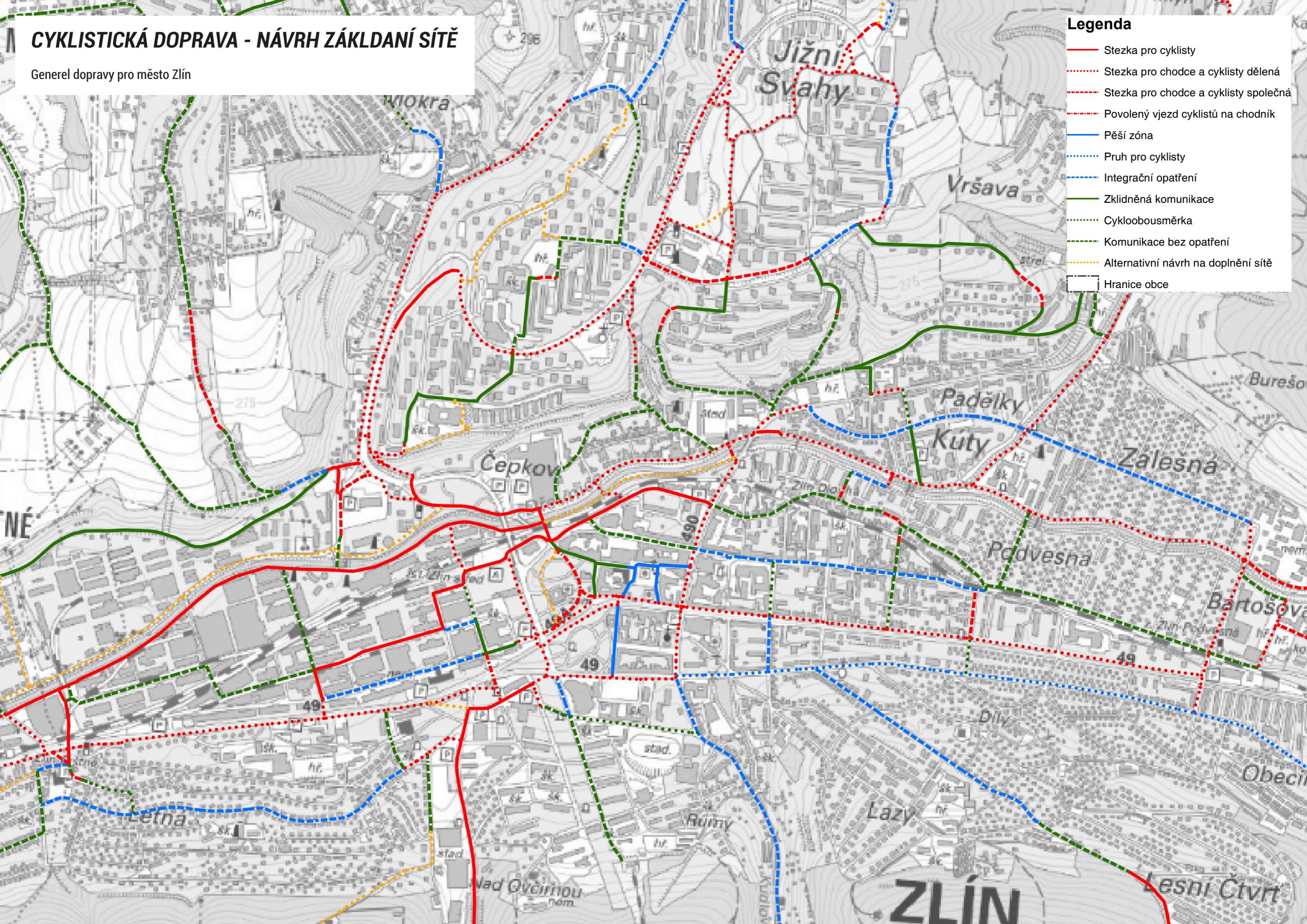

CYKLISTICKÁ DOPRAVA - NÁVRH ZÁKLDANÍ SÍTĚ

Generel dopravy pro město Zlín

Legenda

- Stezka pro cyklisty
- Stezka pro chodce a cyklisty dělená
- Stezka pro chodce a cyklisty společná
- Povolený vjezd cyklistů na chodník
- Pěší zóna
- Pruh pro cyklisty
- Integrační opatření
- Zklidněná komunikace
- Cykloobousměrka
- Komunikace bez opatření
- Alternativní návrh na doplnění sítě
- Hranice obce

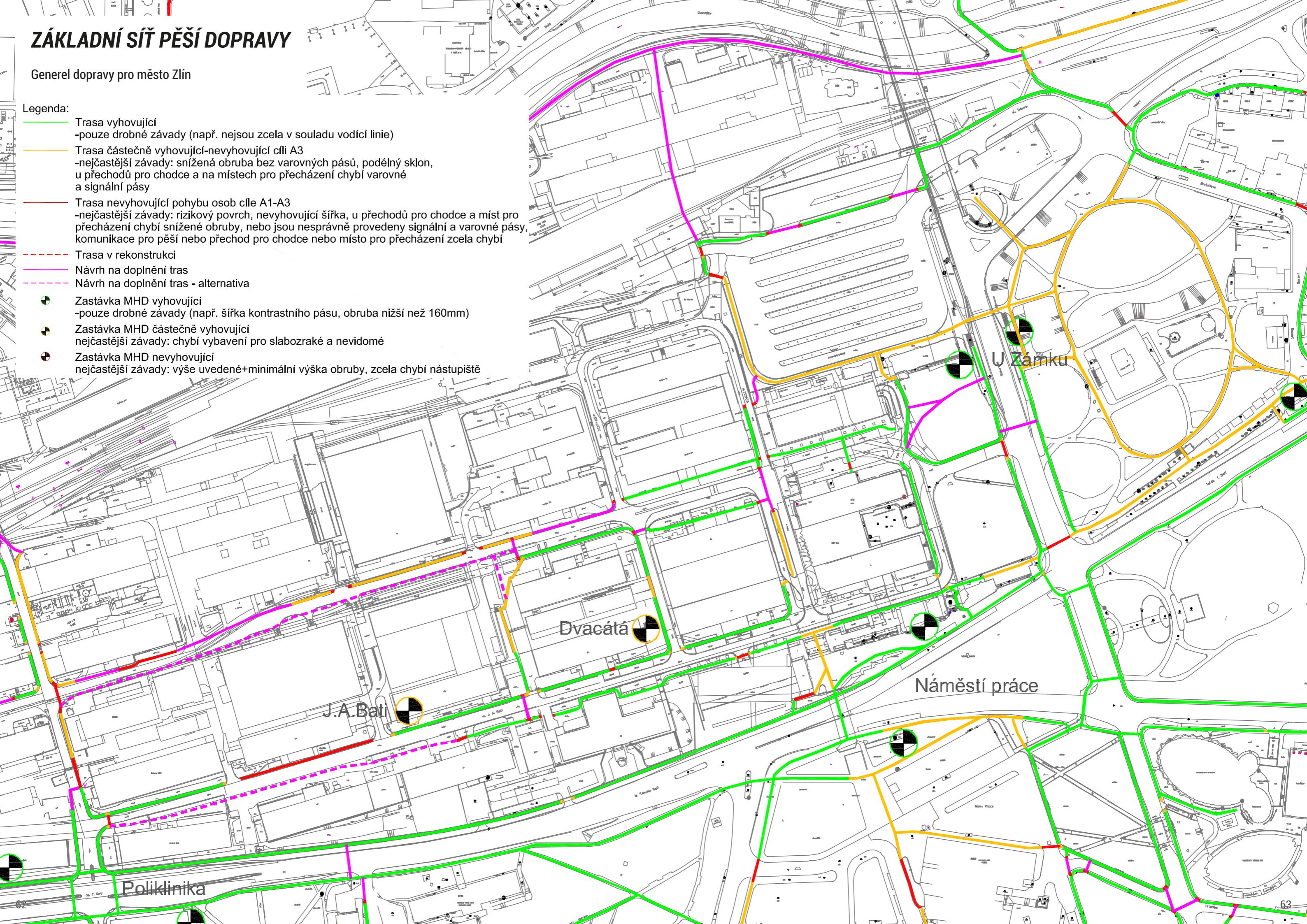

ZÁKLADNÍ SÍŤ PĚŠÍ DOPRAVY

Generel dopravy pro město Zlín

Legenda:

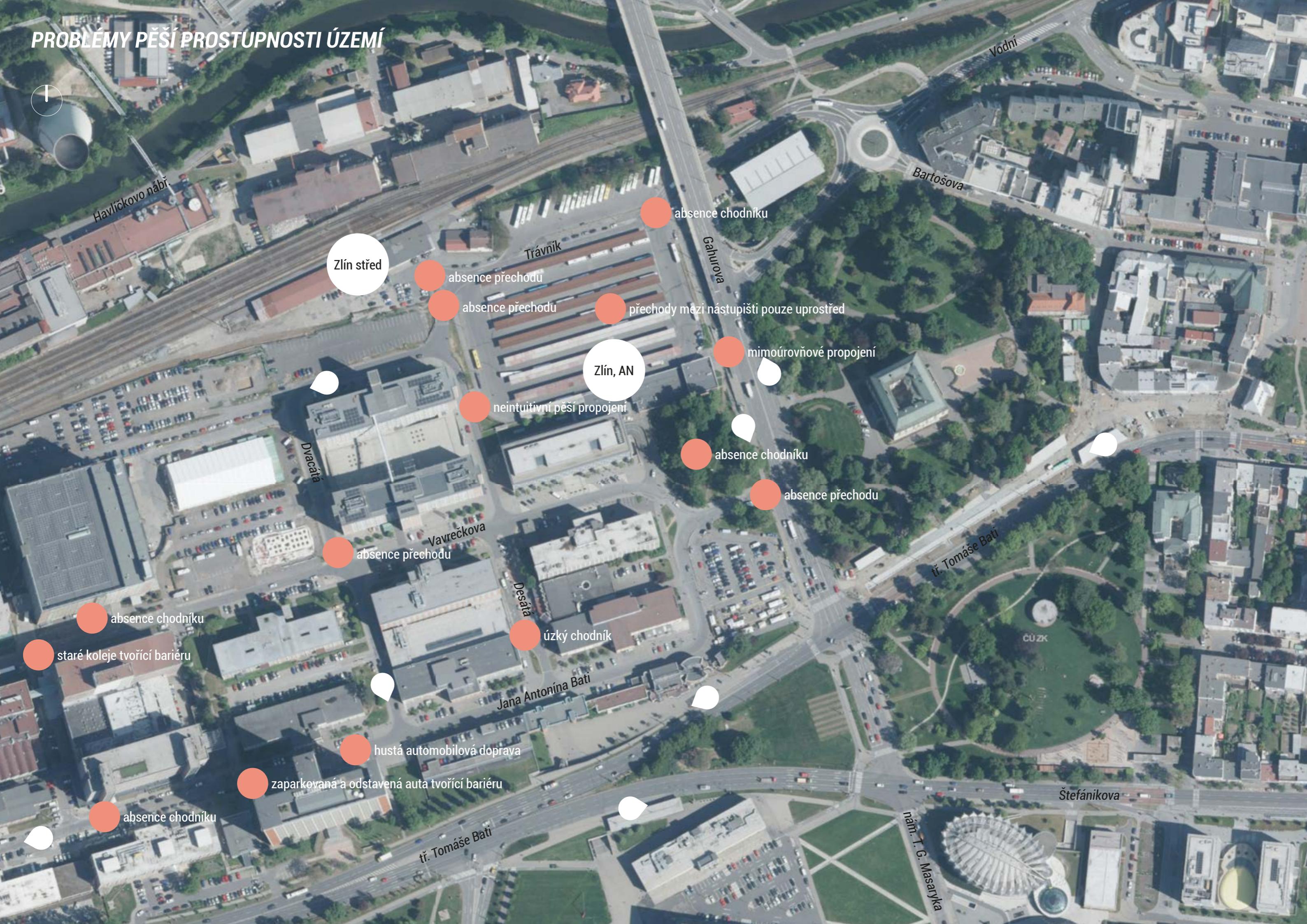
- Trasa vyhovující
 - pouze drobné závady (např. nejsou zcela v souladu vodící linie)
- Trasa částečně vyhovující-nevyhovující cíli A3
 - nejčastější závady: snížená obruba bez varovných pásů, podélní sklon, u přechodů pro chodce a na místech pro přecházení chybí varovné a signální pásy
- Trasa nevyhovující pohybu osob cíle A1-A3
 - nejčastější závady: rizikový povrch, nevyhovující šířka, u přechodů pro chodce a míst pro přecházení chybí snížené obruby, nebo jsou nesprávně provedeny signální a varovné pásy, komunikace pro pěší nebo přechod pro chodce nebo místo pro přecházení zcela chybí
- Trasa v rekonstrukci
- Návrh na doplnění tras
- Návrh na doplnění tras - alternativa
- Zastávka MHD vyhovující
 - pouze drobné závady (např. šířka kontrastního pásu, obruba nižší než 160mm)
- Zastávka MHD částečně vyhovující
 - nejčastější závady: chybí vybavení pro slabozraké a nevidomé
- Zastávka MHD nevyhovující
 - nejčastější závady: výše uvedené+minimální výška obruby, zcela chybí nástupiště

MAPA MOBILITY ÚZEMÍ

PROBLÉMY PĚŠÍ PROSTUPNOSTI ÚZEMÍ

PROJEKTY

Fabrika 24-25-26, Cream

Kulturní a společenské centrum, obchody, kanceláře, sportoviště

PROJEKTY

Vlakové a autobusové nádraží, Z-Group, Správa železnic

NÁVRHOVÁ ČÁST

ÚVOD

Návrh nového dopravního terminálu je pouhým nakousnutím tématu transformace bývalých Baťovských továren. Tento areál v samotném srdci Zlína nabízí ideální podmínky pro to stát se vysoce kvalitním městským centrem. V diplomové práci jsem se věnovala návrhu autobusového nádraží s návazností na tramvajové zastávky. Tento druh hromadné dopravy by měl nahradit stávající vlakové spojení mezi Otrokovicemi, Zlínem a Vizovicemi. Existují návrhy týkající je elektrifikace této trati, avšak takové řešení považuji za nevhodné z několika důvodů. Linka vede skrz celé město a její ochranná opatření rozdělí město ve dví. Na mnoha místech se křížuje s vozovkami, což značně naruší plynulost provozu. Ačkoli je Zlín krajským městem, nevidím jeho centrum jako vhodné pro drážní koridor.

Za možné řešení považuji náhradu stávající vlakové dopravy za tramvajovou linku. Ta by zajistila rychlejší a efektivnější propojení městských částí s centrem. V dopravní špičce by cestující mohli využít právě této linky a vyhnout se tak autobusové a trolejbusové městské hromadné dopravě, která je nutně odkázána na absolvování jízdy po třídě Tomáše Bati. Nová tramvajová trať by též mohla odlehčit autobusovému nádraží. Mnoho regionálních autobusů kopíruje v kratším či delším úseku právě trasu této kolejové linky. Vytvořením více přestupních uzlů by se mohl značně zredukovat počet spojů, které musejí absolvovat cestu až do centra města.

ZIN

SCHWARZPLAN - SOUČASNOST

1:5000

SCHWARZPLAN - NÁVRH

1:5000

SCHWARZPLAN - BUDOUEČNOST

1:5000

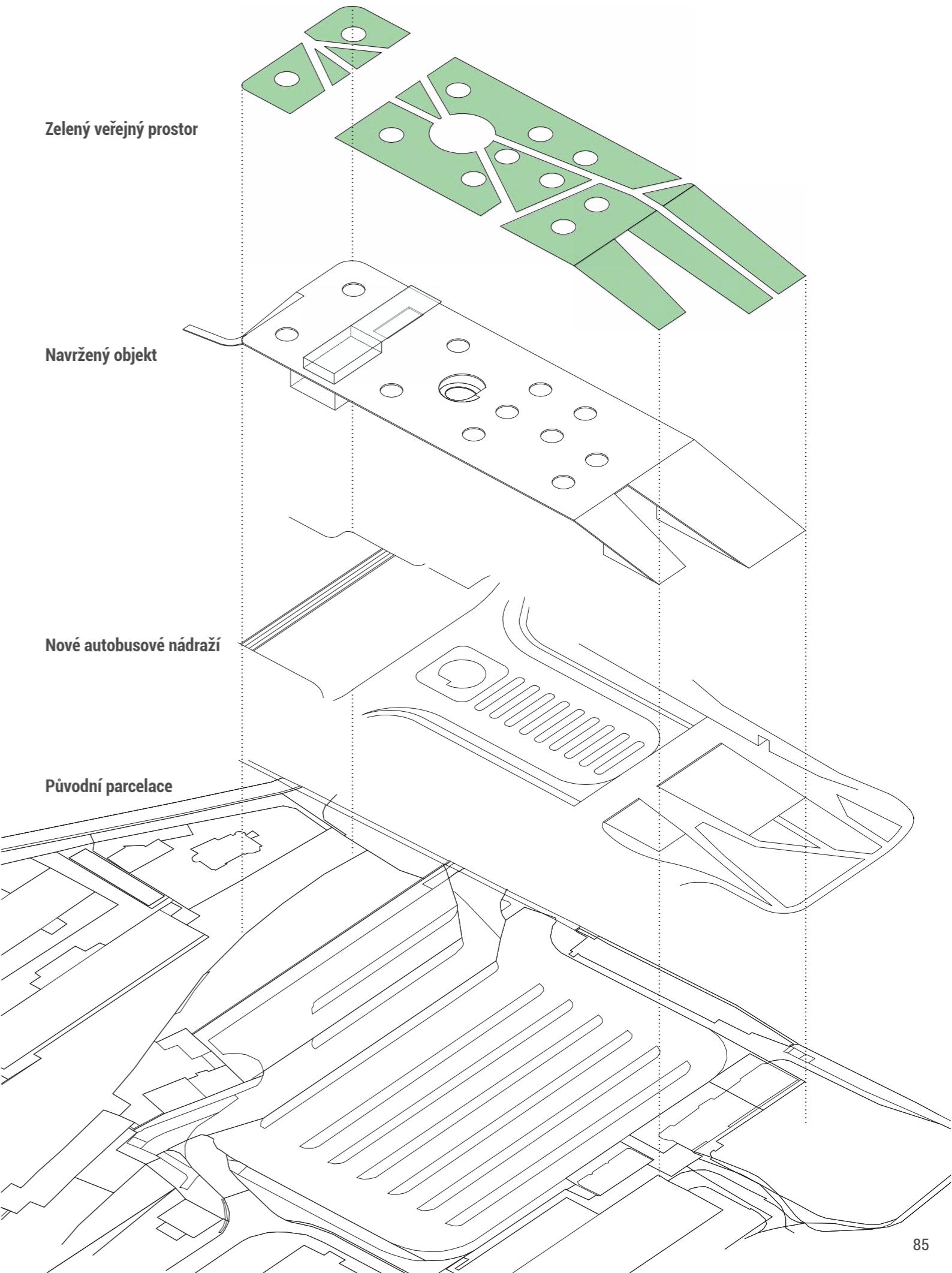

KONCEPT

Jedním z nosných bodů návrhu je náhrada vlakové dopravy mezi Otrokovicemi, Zlínem a Vizovicemi za tramvajovou linku. Mezi největší přínosy tohoto rozhodnutí patří městotvornost, vyšší frekvence spojů a kratší vzdálenosti mezi zastávkami.

Návrh nového dopravního terminálu zajišťuje rychlý a pohodlný přestup mezi tramvajovou a regionální autobusovou dopravou s návazností na zastávky městské hromadné dopravy. Svou plochou je téměř poloviční oproti stávajícímu. V centru města je tak uvolněn prostor pro nové rezidenční či komerční objekty.

Jelikož je objekt umístěn přímo do zeleného pásu Gahurova prospektu, samotné zastávky jsou příkryty deskou s pobytovým trávníkem. Ten je dělen zapuštěnými chodníky a kruhovými světlíky o průměru 6,5m. Tento zelený veřejný prostor je přístupný z několika stran přes rampy, schodiště, výtah i eskalátor.

DOPRAVA

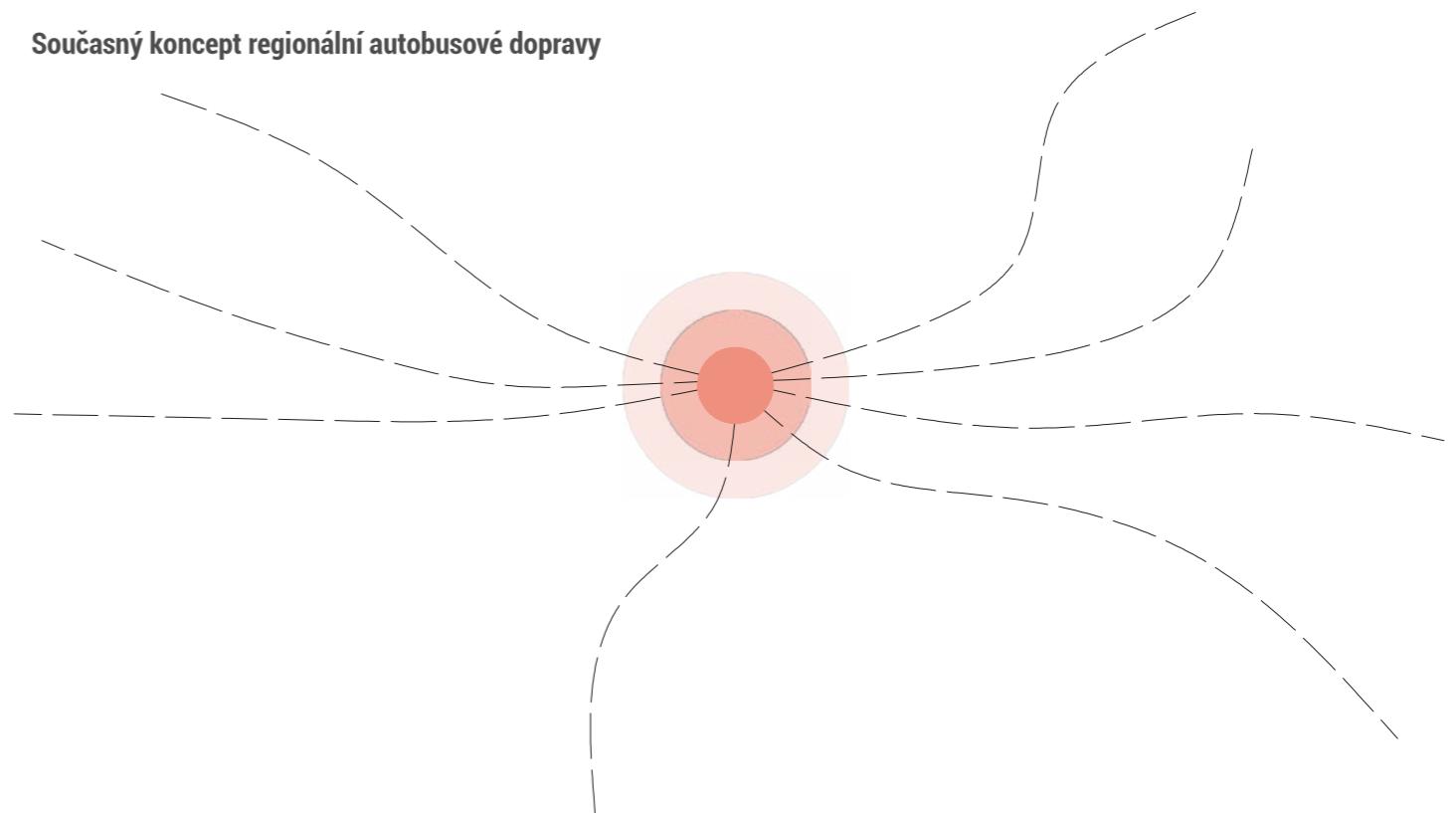
Návrh nahrazuje stávající vlakovou linku propojující Otrokovice, Zlín a Vizovice za tramvajovou. Zajištěn tak bude kratší interval mezi odjezdy a možnost vyšší četnosti zastávek. Na tuto novou páteřní linku budou navázány regionální autobusy, které nebudou mít potřebu zajíždět až do centra Zlína. Většina těchto spojů svou trasou kopírují linku drážní, zejména po ulici tř. Tomáše Bati.

Dnešní dopravní terminál má 64 odjezdových zastávek, které po většinu času zejí prázdnou a slouží spíše pro odstav autobusů čekajících na další jízdu. Významná redukce zastávek je odůvodněna lepší provázaností autobusové a navrhované tramvajové dopravy. Navrhoji 3 stání příjezdová a 9 odjezdových s odstavnou plochou autobusů v bezprostřední blízkosti.

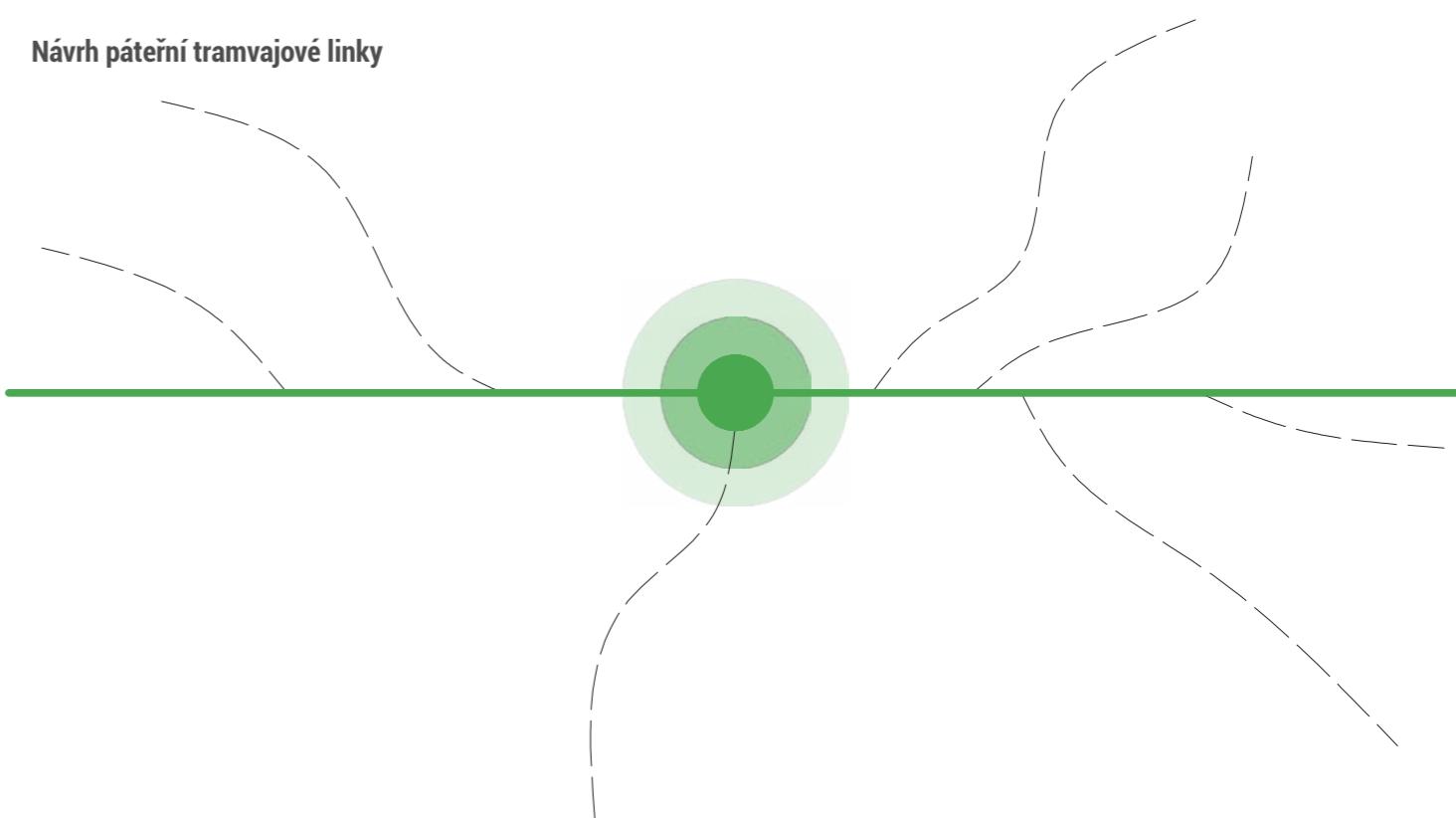
Vedle nové budovy nádraží, pod mostem ulice Gahurova, je situováno parkoviště K+R, kde je ukončena automobilová doprava v tomto úseku a dále je do areálu nádraží povolen vjezd pouze autobusům.

Provázanost s městskou hromadnou dopravou zajišťuje na úrovni terénu návaznost na podchod směřující k parku Svobody a úroveň desky je se zastávkou U Zámku propojena lávkou.

Současný koncept regionální autobusové dopravy

Návrh páteřní tramvajové linky

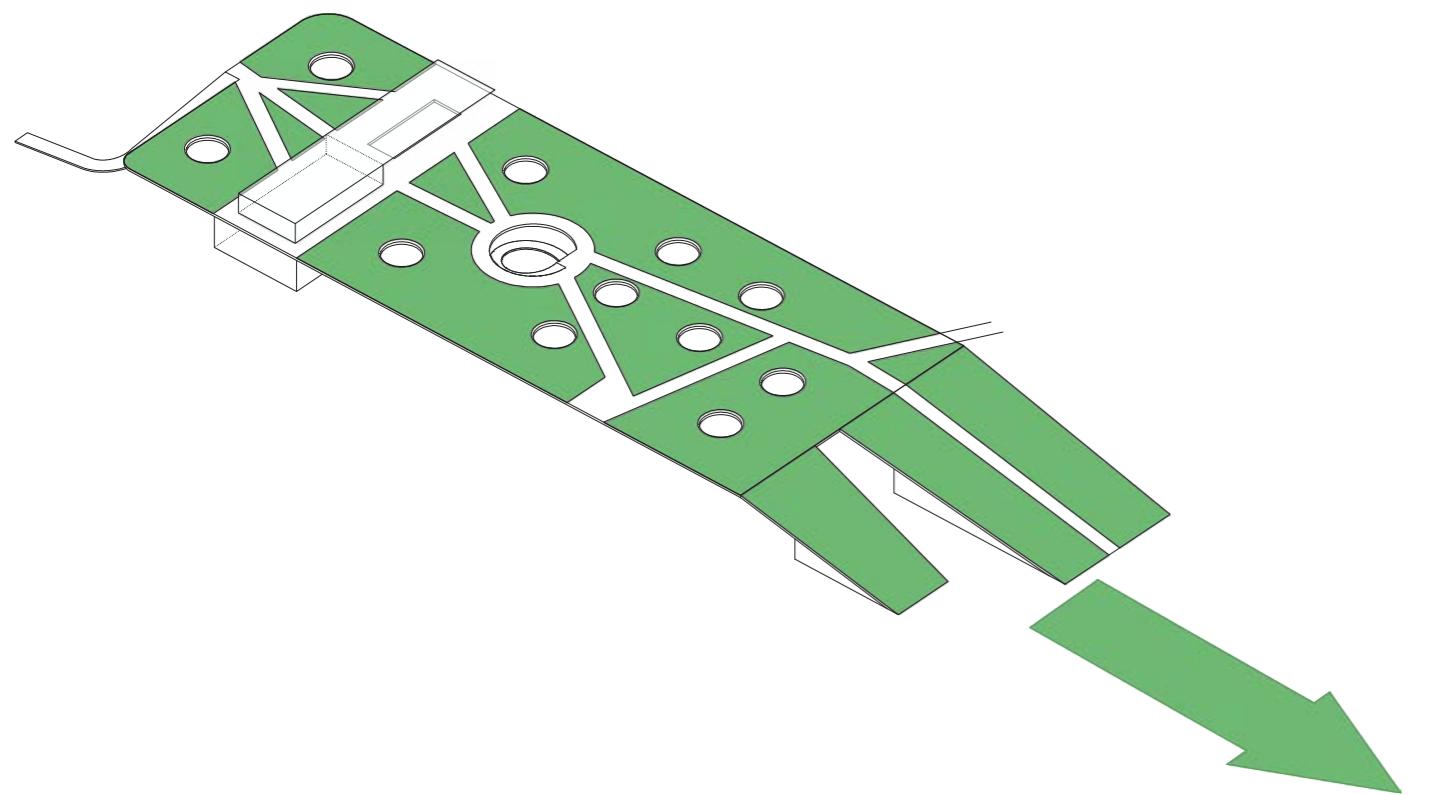

GAHURŮV PROSPEKT

Gahurův prospekt má na jedné straně jasně vytyčený počáteční bod - Památník Tomáše Bati. Směrem do centra města ale tato linie narází na parkoviště a rozlehlou asfaltovou plochu dnešního autobusového nádraží.

Jelikož je navrhované nádraží v tomto zeleném pásu, je kompletně překryto deskou s pobytovým trávníkem a je tak přímým odkazem na revitalizovanou část Gahurova prospektu. Svažující se terén směrem k řece Dřevnici umožňuje plynulejší návaznost ramp a zmírnuje sklon nutný k překonání převýšení sedmi metrů na úroveň desky.

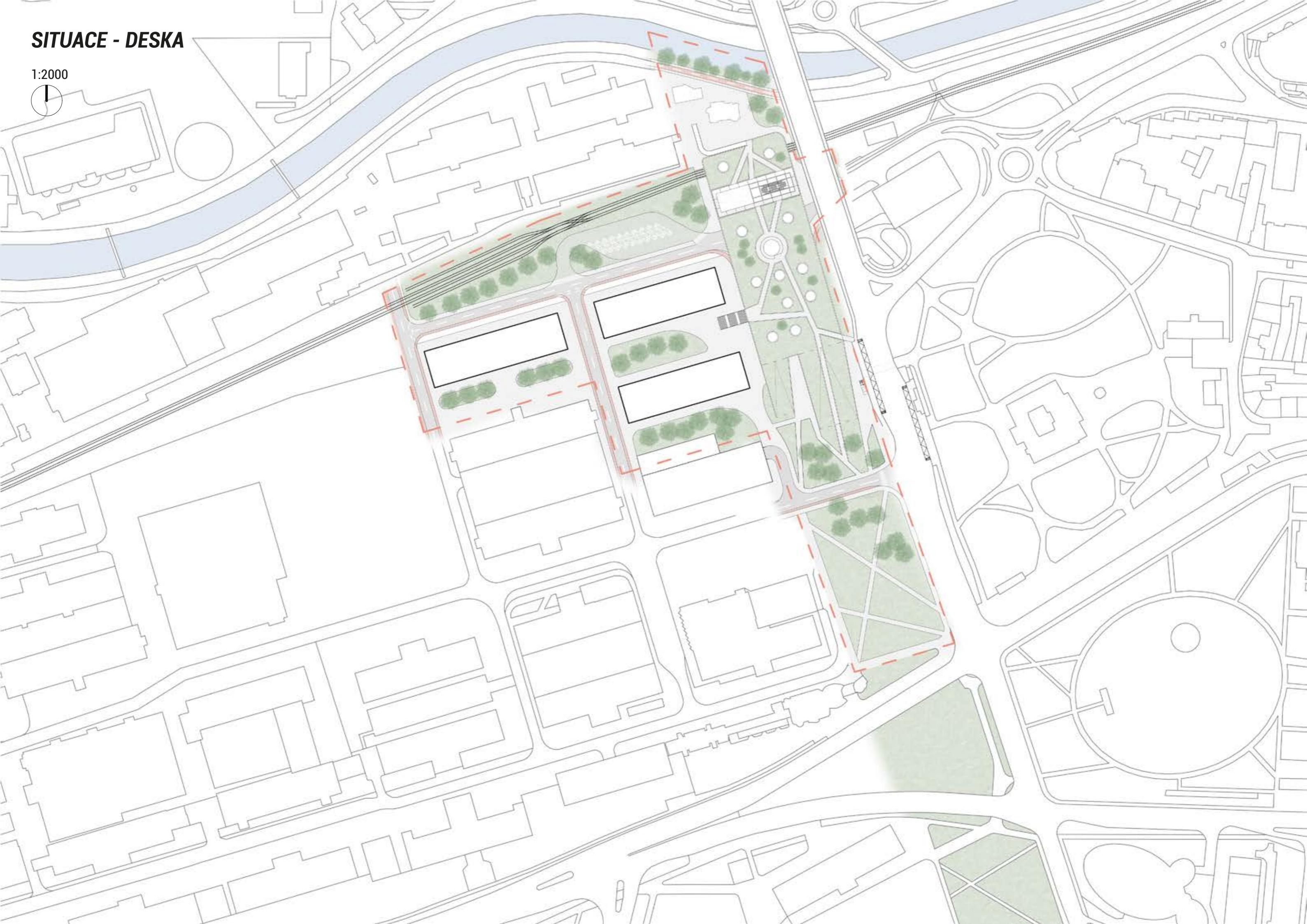
Výška substrátu je proměnlivá, aby na určitých místech poskytla dostatečné podloží pro malé stromky a nízké dřeviny.

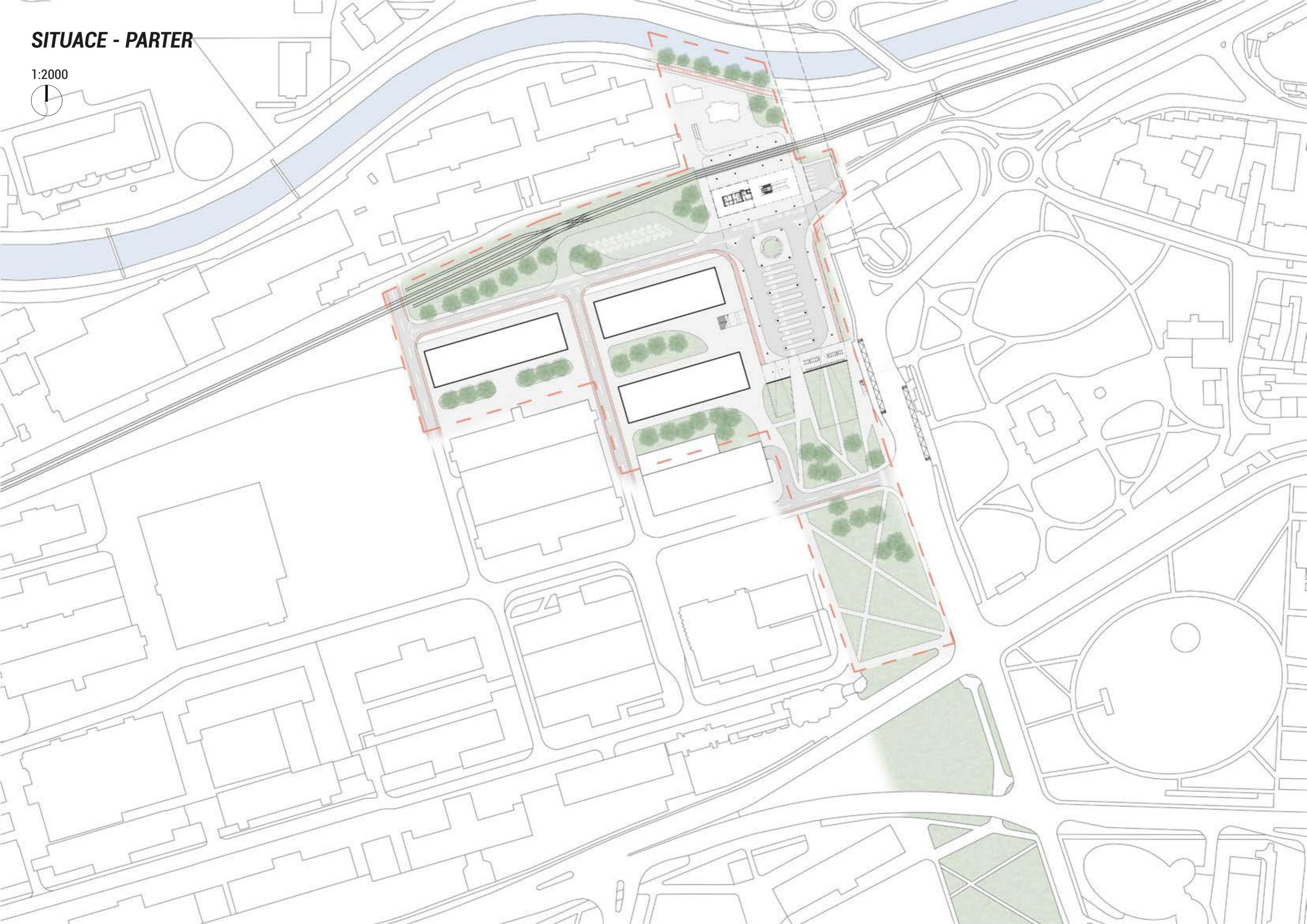
SITUACE - DESKA

1:2000

SITUACE - PARTER

1:2000

SITUACE

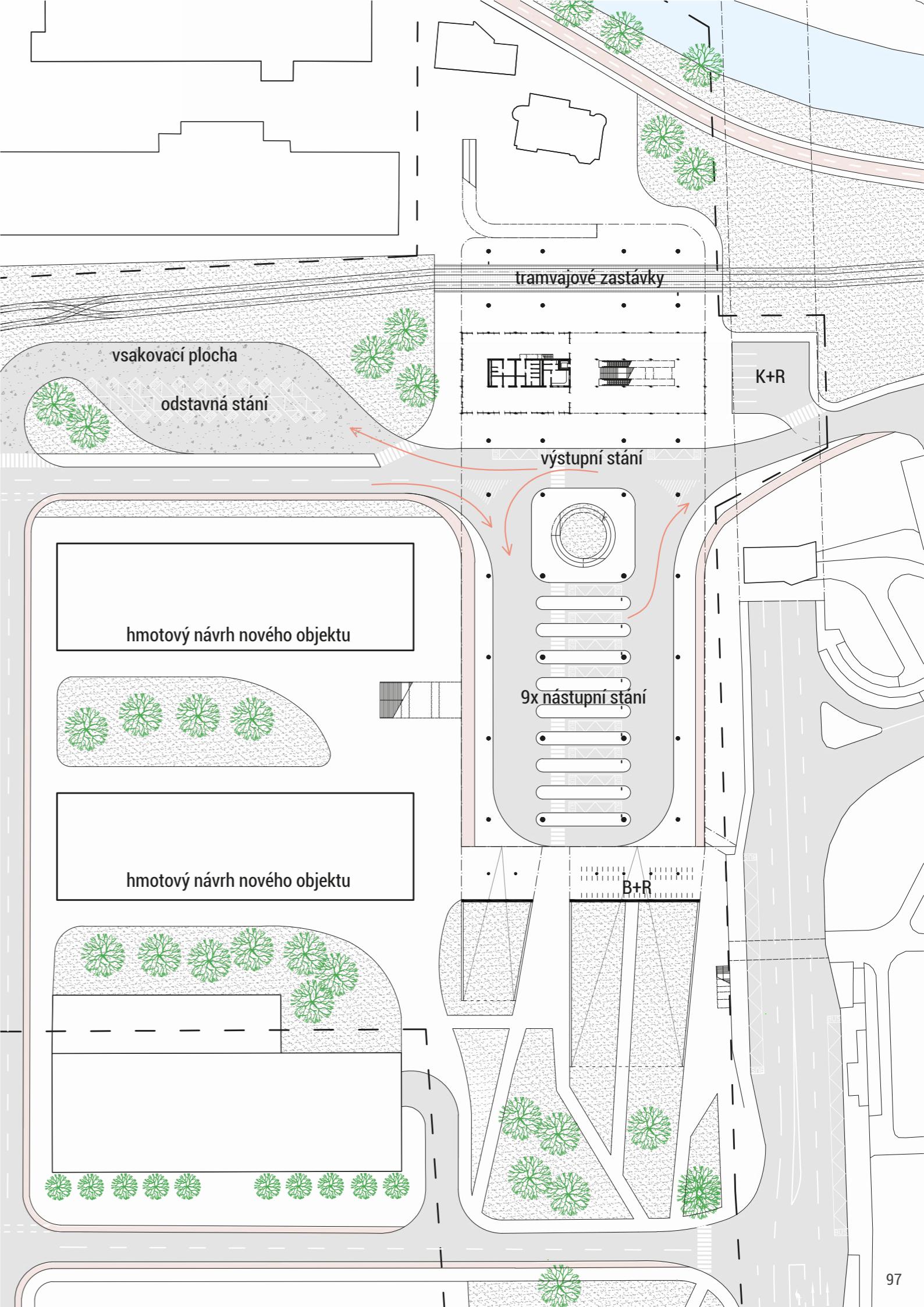
1:1000

Hlavní příjezd pro autobusy je totožný se současným, tedy z východní strany, přes sjezd z ulice Gahurova a kruhový objezd. Navržena je stejná trasa pro osobní automobily na parkoviště K+R. Autobusy po výstupu cestujících mohou přímo pokračovat na zastávky nástupní, či odjet na odstavné parkoviště.

Nové komunikace jsou doplněny o pruh pro cyklisty. Pro tento typ osobní dopravy je pod jednou z přístupových ramp na desku navrženo B+R.

Pro pěší prostupnost byl kladen důraz na snadnou orientaci a plynulost pohybu. Terminál a zastávky jsou přístupné z několika směrů a cestující tak mohou bez omezení a problémů procházet jednotlivými zónami nádraží.

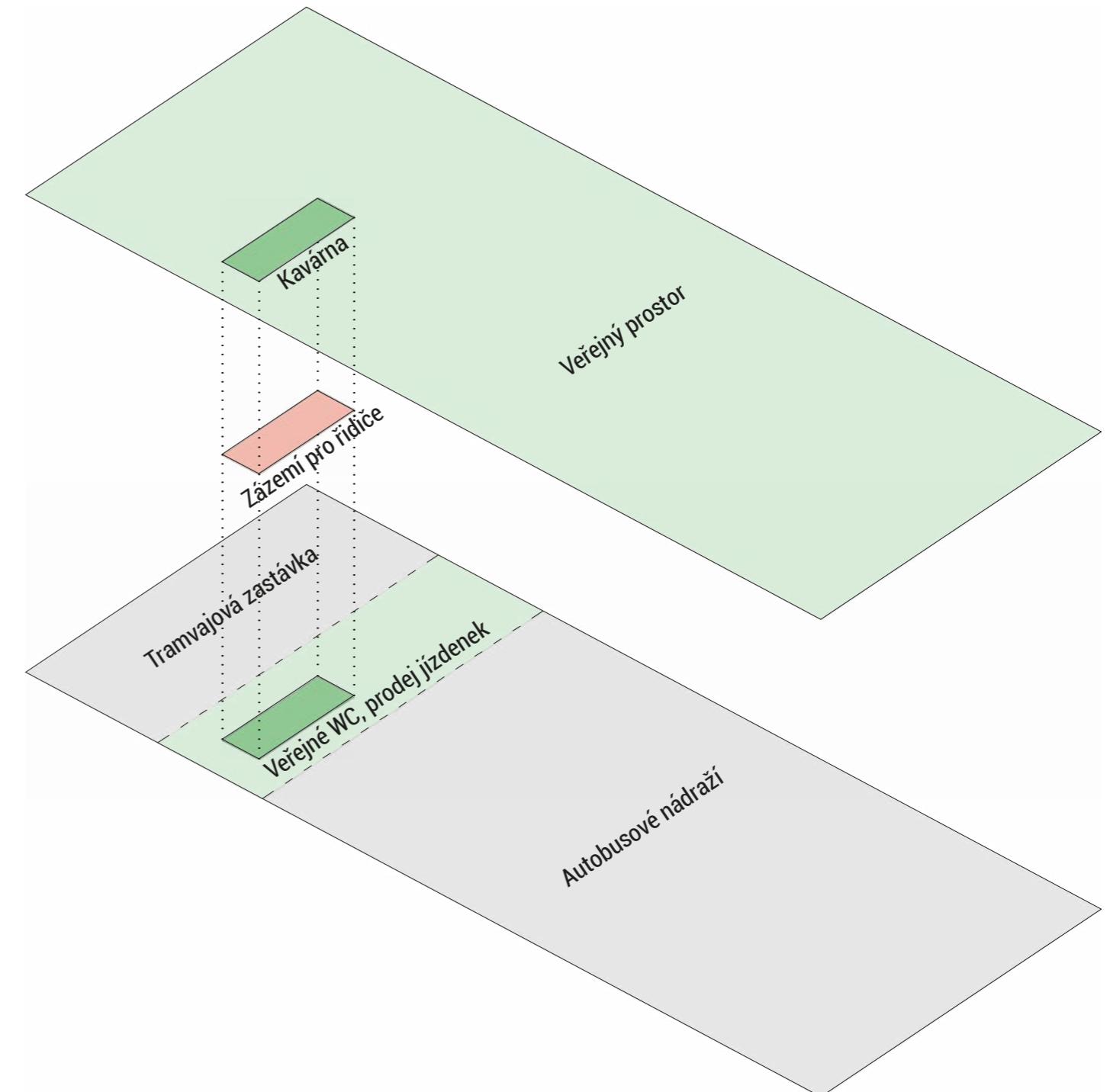
PROVOZNÍ SCHÉMA

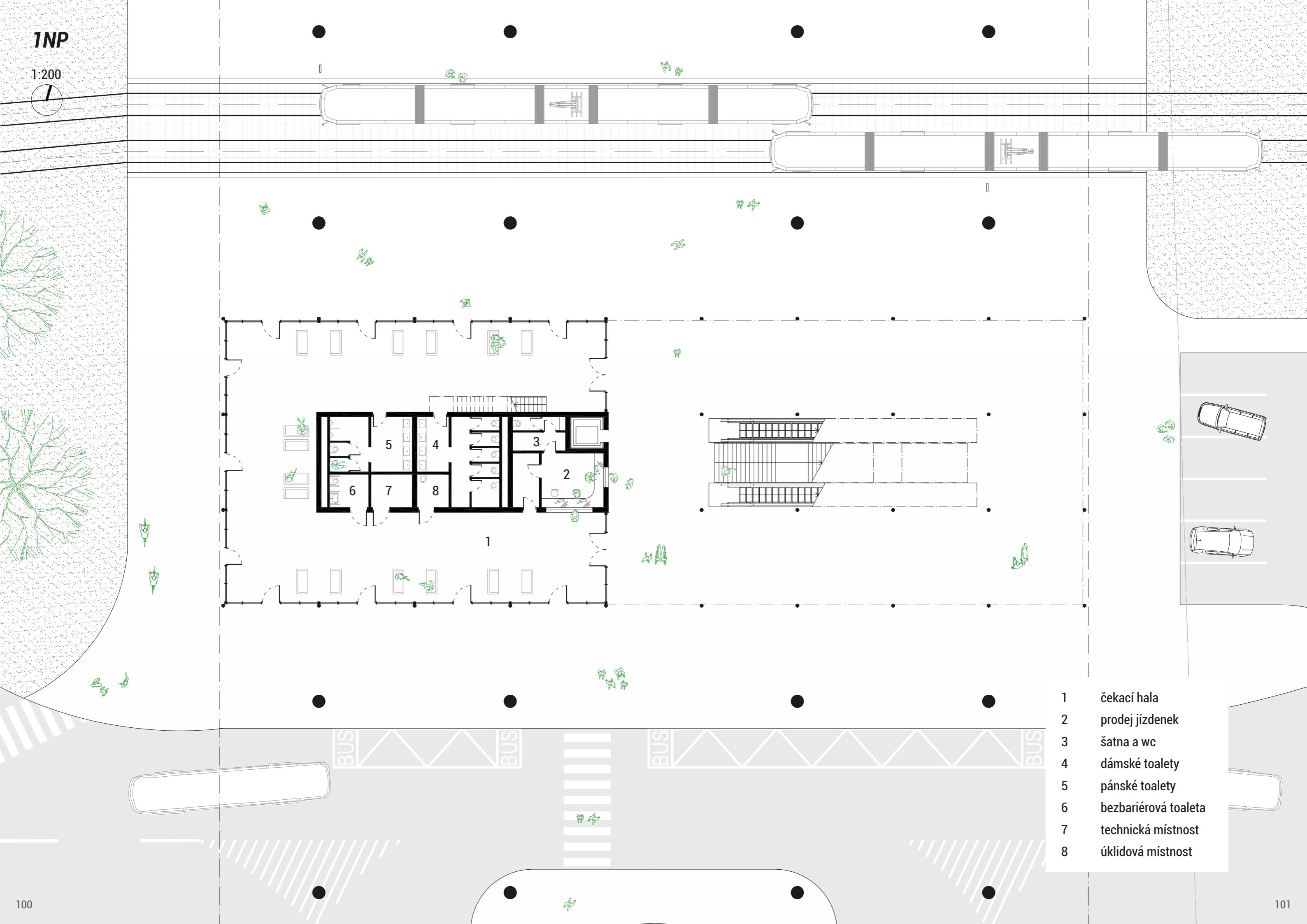
Funkce nádraží jsou rozděleny do několika výškových úrovní, které i přirozeně oddělují veřejné a soukromé prostory.

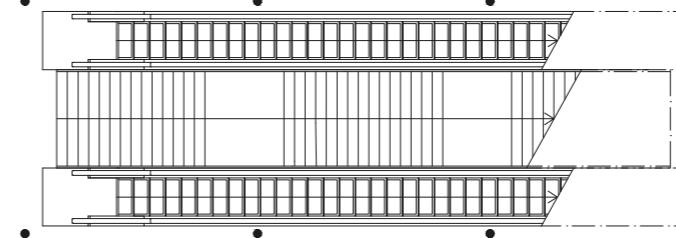
V parteru na sebe plynule navazují autobusové zastávky, čekací hala a tramvajové zastávky. Část samotné výpravní budovy je uzavřená za převážně prosklenou fasádou, kde jsou krom čekárny i veřejné toalety a prodej jízdenek. Větší část je volně průchozí součástí exteriéru. Z parteru je přímý přístup na úroveň zelené desky pomocí schodů, eskalátorů i výtahu.

Druhé nadzemní podlaží, je přístupné z čekací haly schodištěm či výtahem. Nachází se zde zázemí řidičů a zaměstnanců, společenská místnost, kuchyňka a šatny.

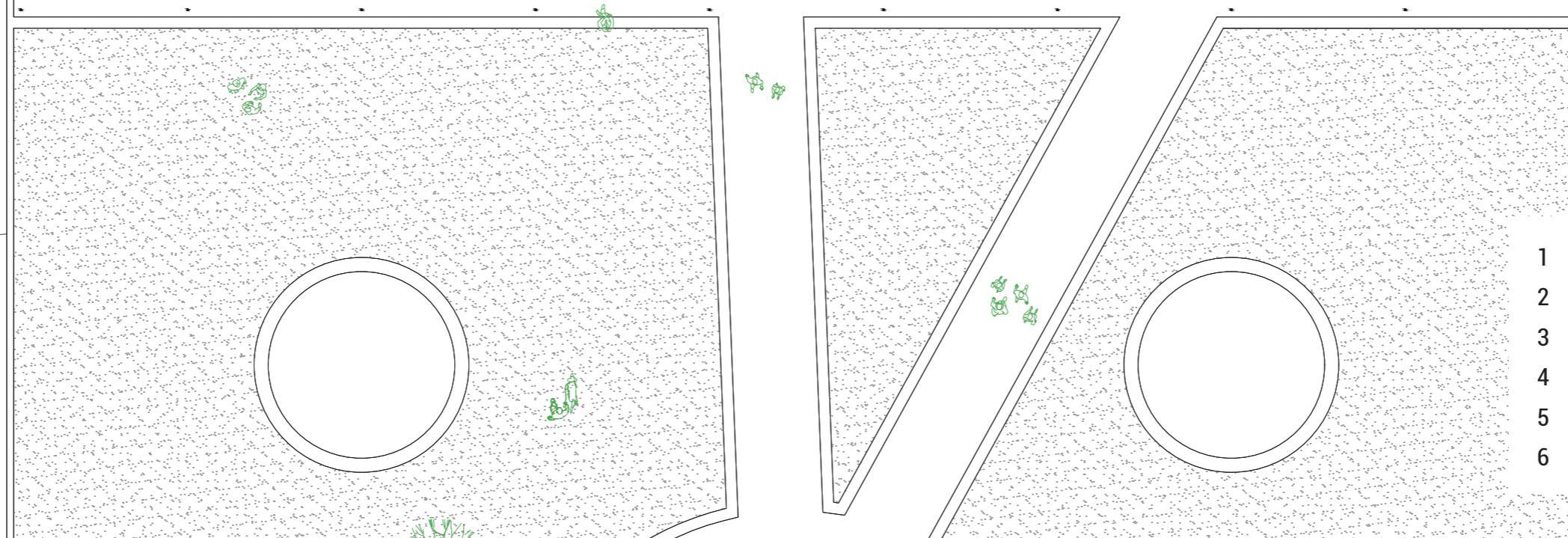
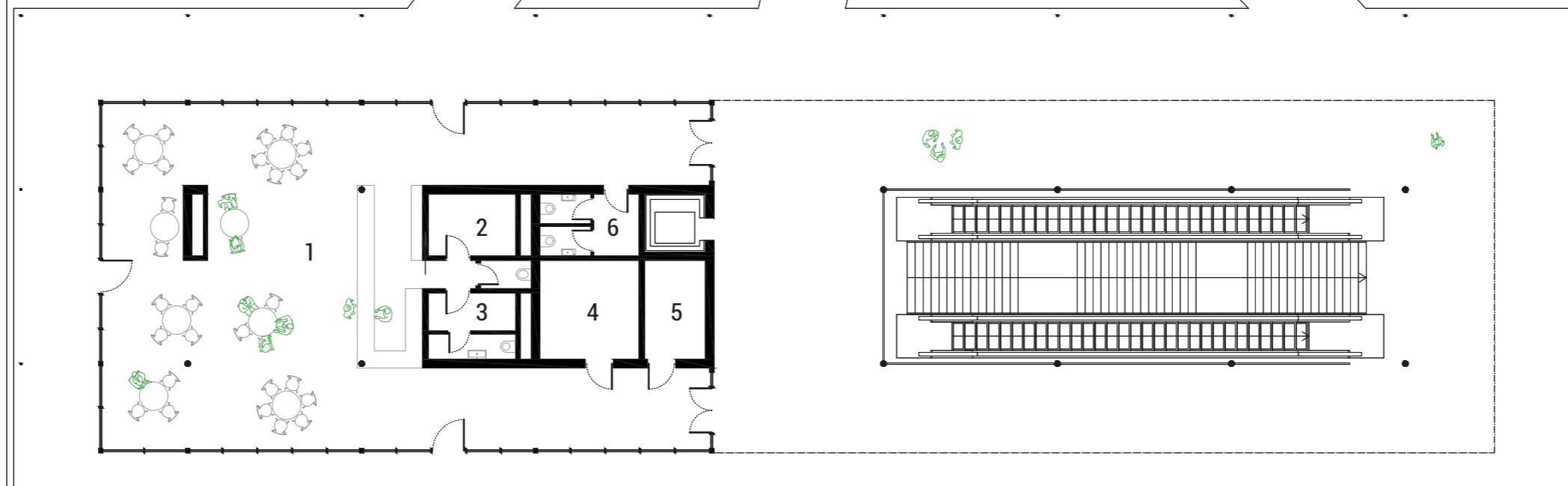
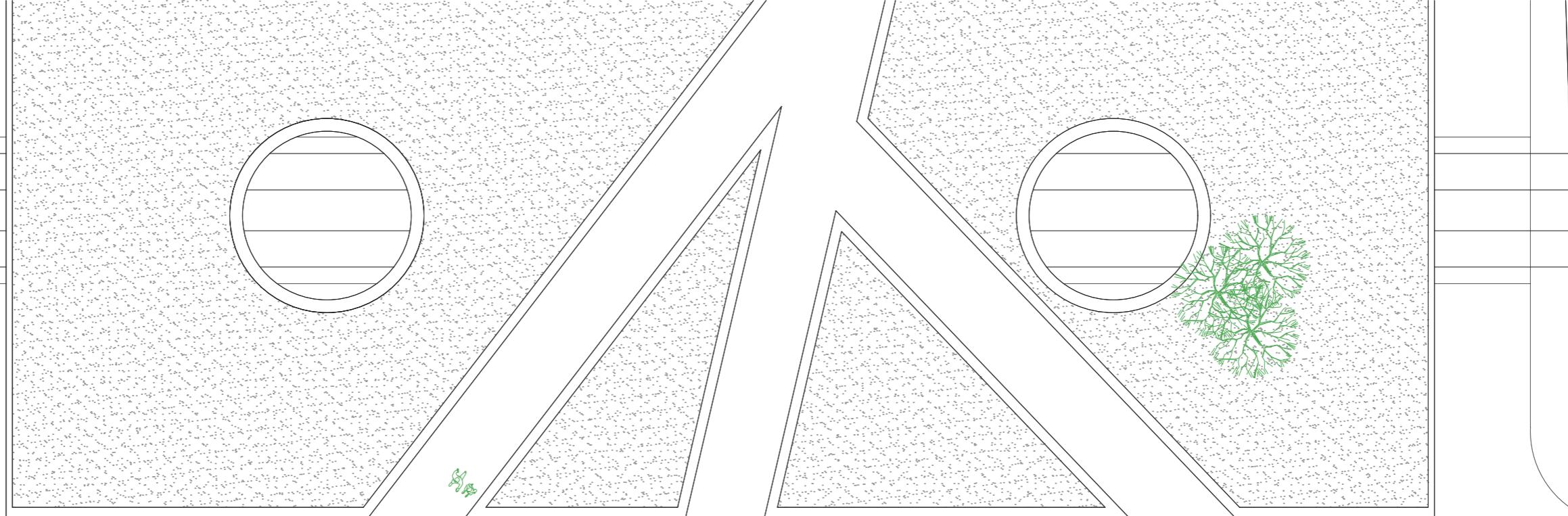
Třetím podlaží je veřejný prostor zelené desky, kde je též kavárna a veřejné toalety.

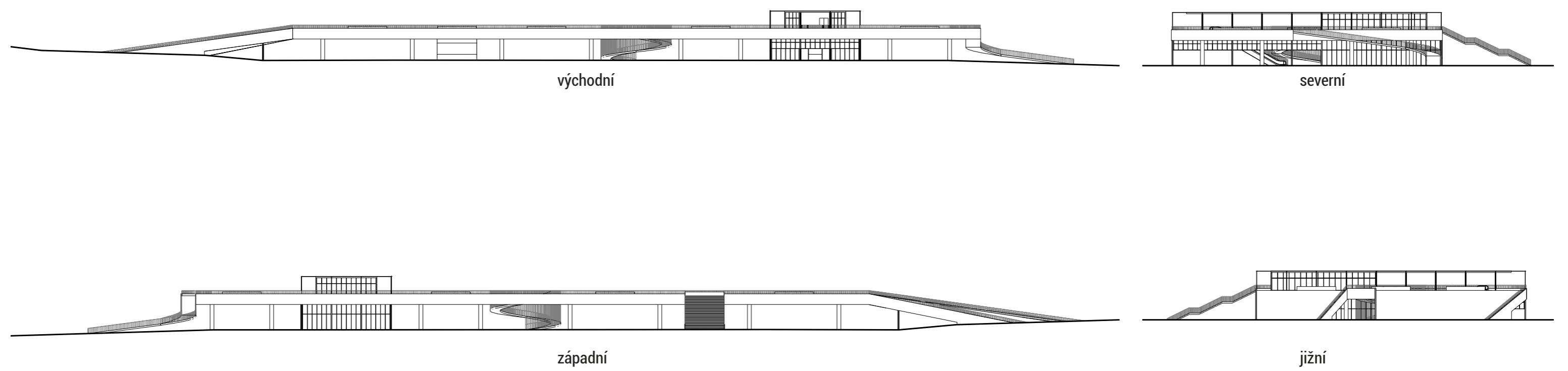

- 1 společenská místnost
- 2 úklidová místnost
- 3 kuchyňka
- 4 dámská šatna
- 5 pánská šatna
- 6 toalety a sprchy

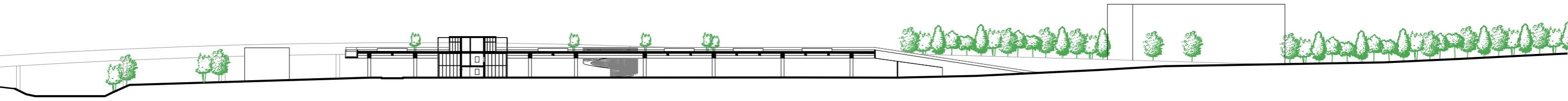
1	kavárna
2	sklad
3	šatna a wc
4	sklad
5	technická miestnosť
6	toalety

POHLEDY

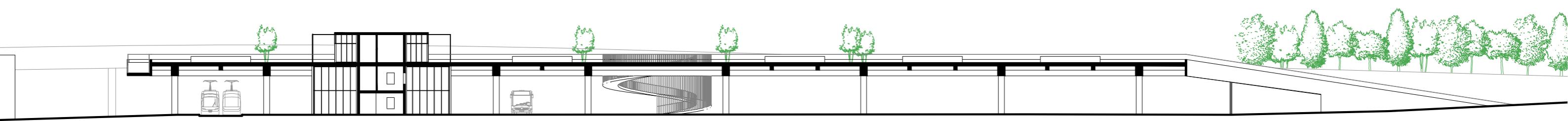
ŘEZ ÚZEMÍM

1:1000

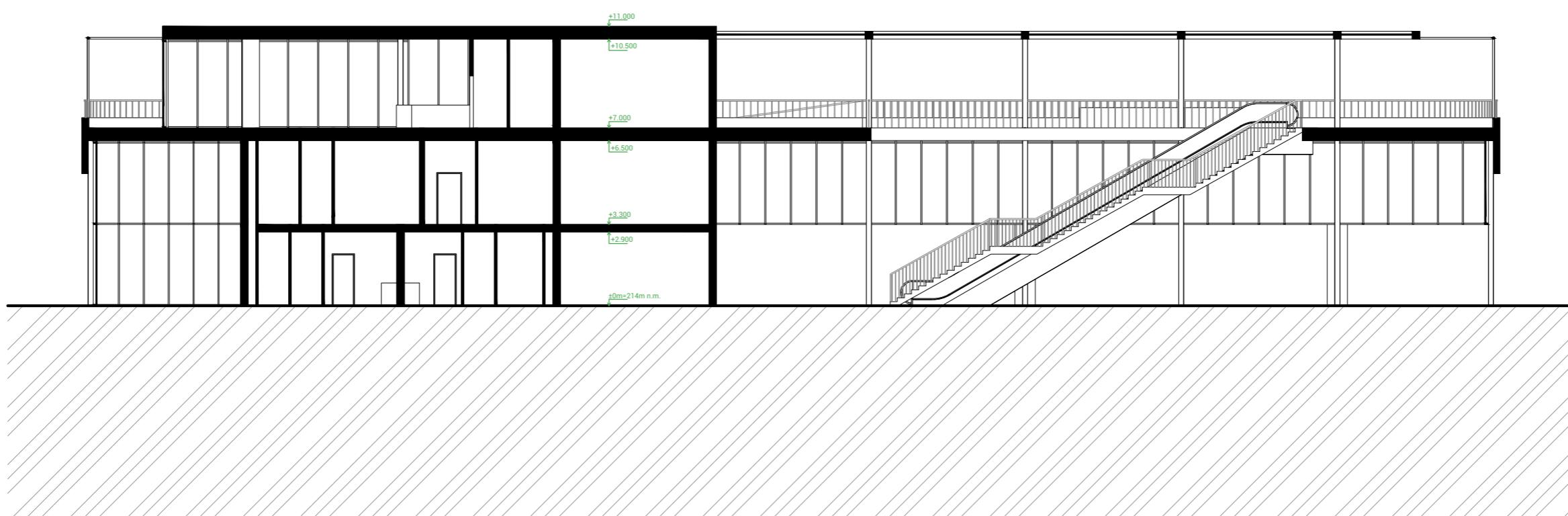
ŘEZ PODÉLNÝ

1:500

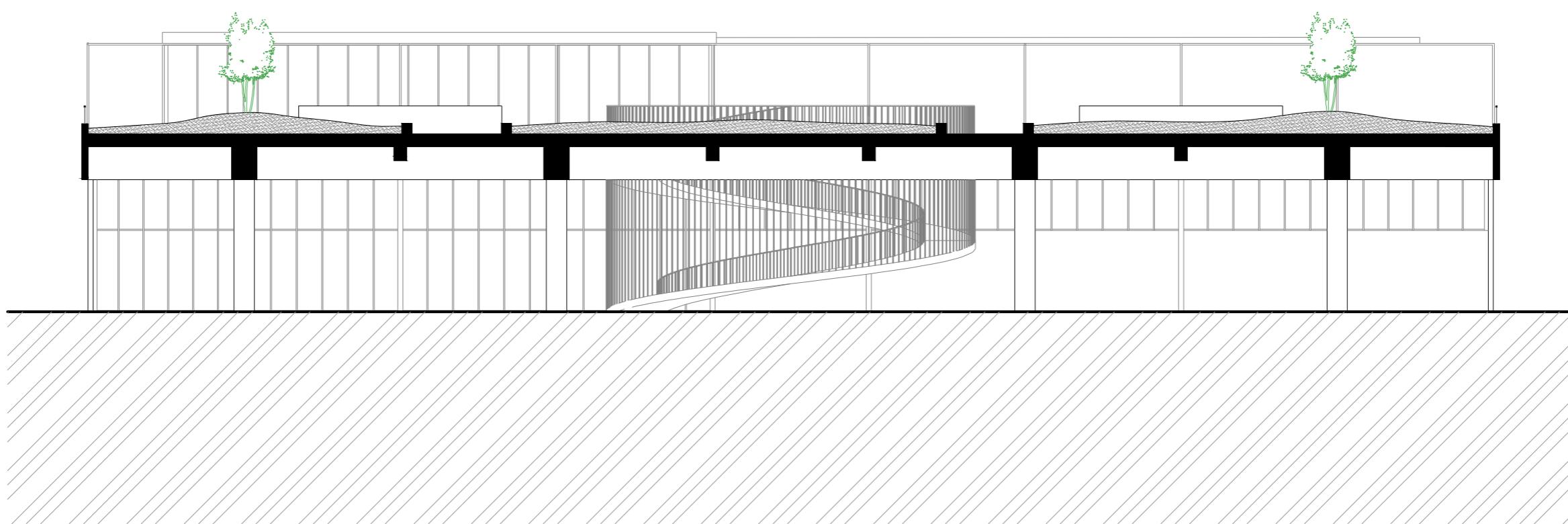
ŘEZ PŘÍČNÝ BUDOVOU

1:200

ŘEZ PŘÍČNÝ DESKOU

1:200

KONSTRUKCE

Pro modul je zvolen rozměr 6,15m a jeho násobky.

Deska je nesena železobetonovými sloupy o průměru 800mm a v části nádražní budovy jsou ocelové sloupy průměru 200mm. Nosnou konstrukci čekací haly tvoří též železobetonové stěny.

Pro překonání více než dvanácti a osmnácti metrových rozponů jsou navrženy průvlaky o rozměrech 1000x1500mm a 500x750mm. Otvory v desce jsou ve spodní straně doplněny o průvlaky o rozměru 500x750mm.

Nosnou konstrukcí kavárny je kombinace železobetonových stěn a ocelových sloupů. Exteriérová část nad schodištěm je zastřešena ocelovým roštem, který je sklem. Doplňující exteriérová konstrukce tvořená z ocelových sloupců a tyčí slouží v letních dnech pro podporu stínících pergol.

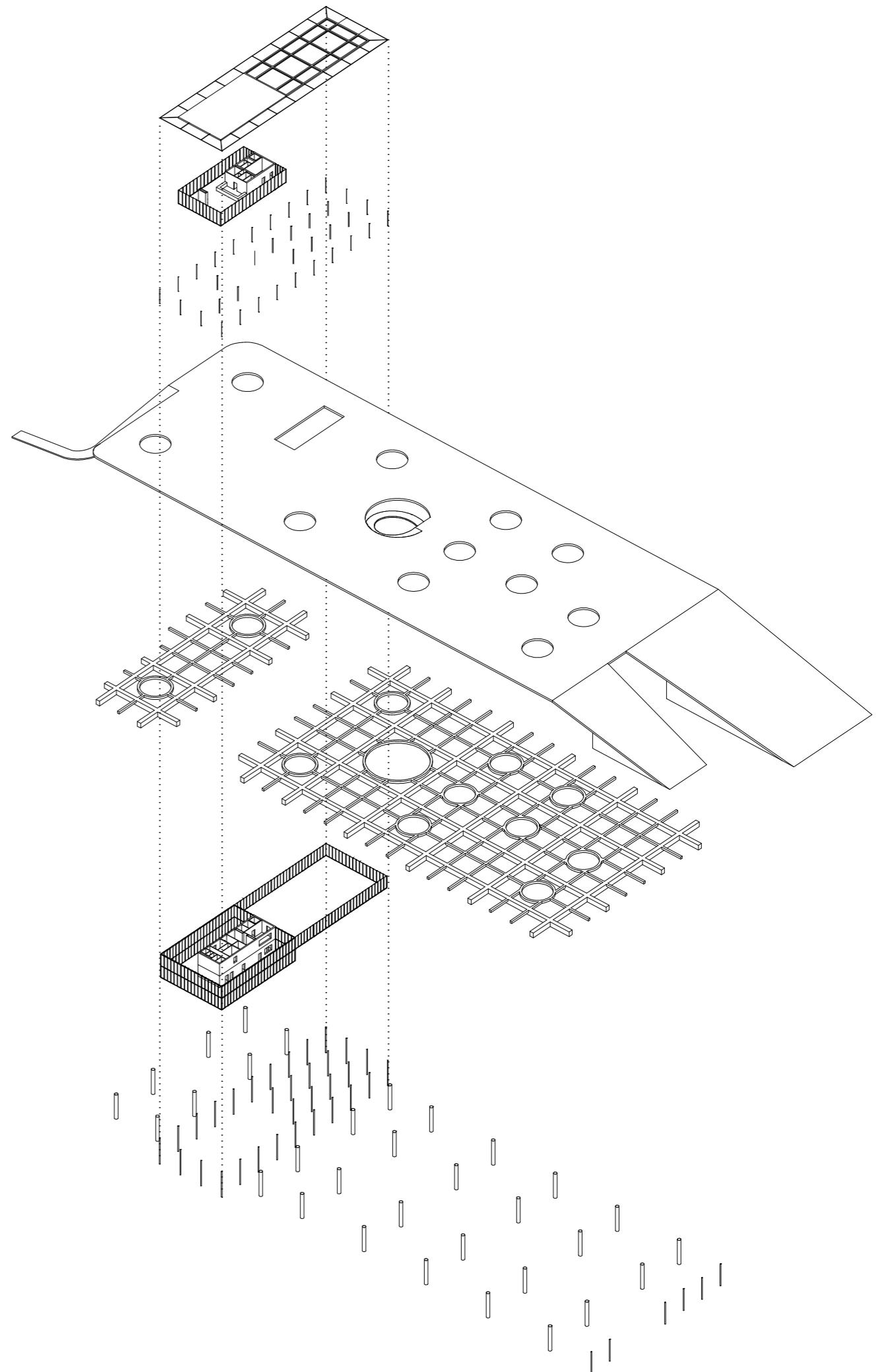
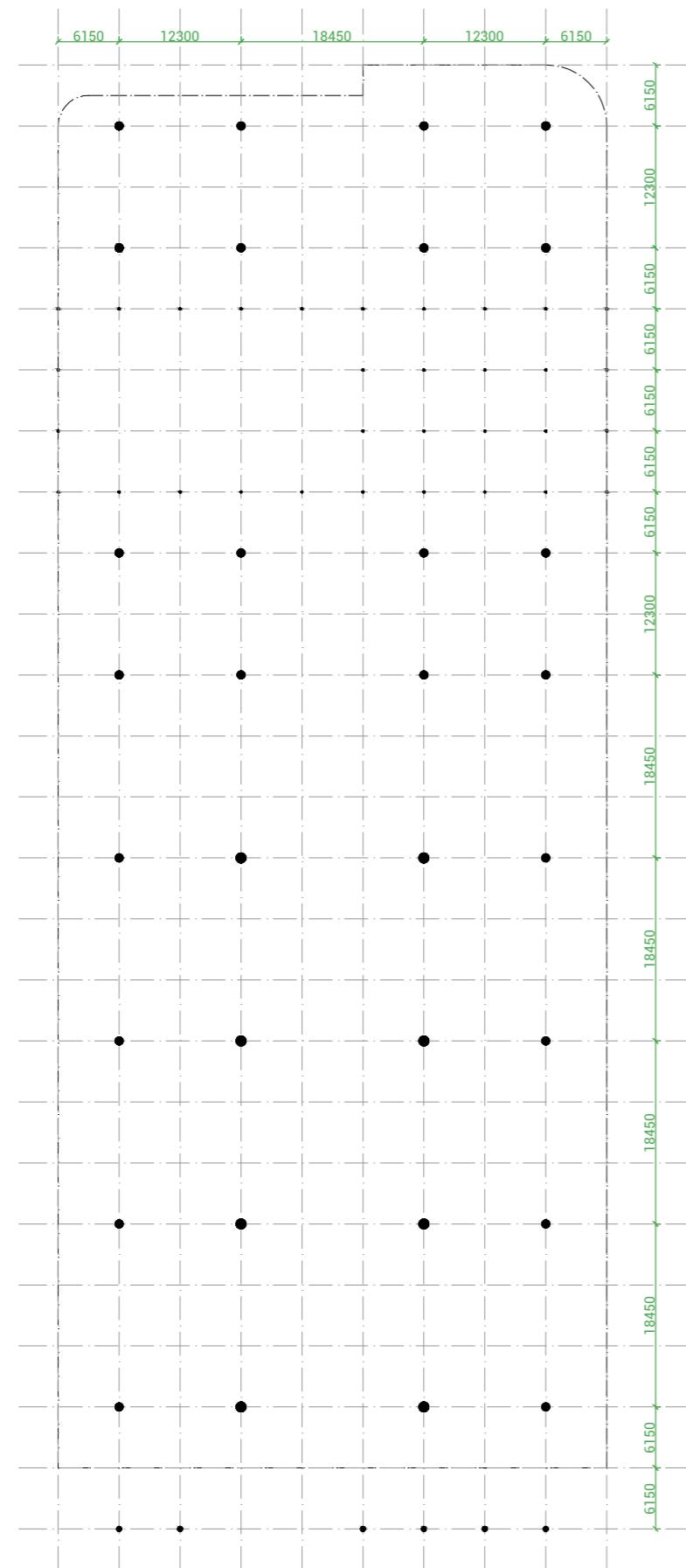
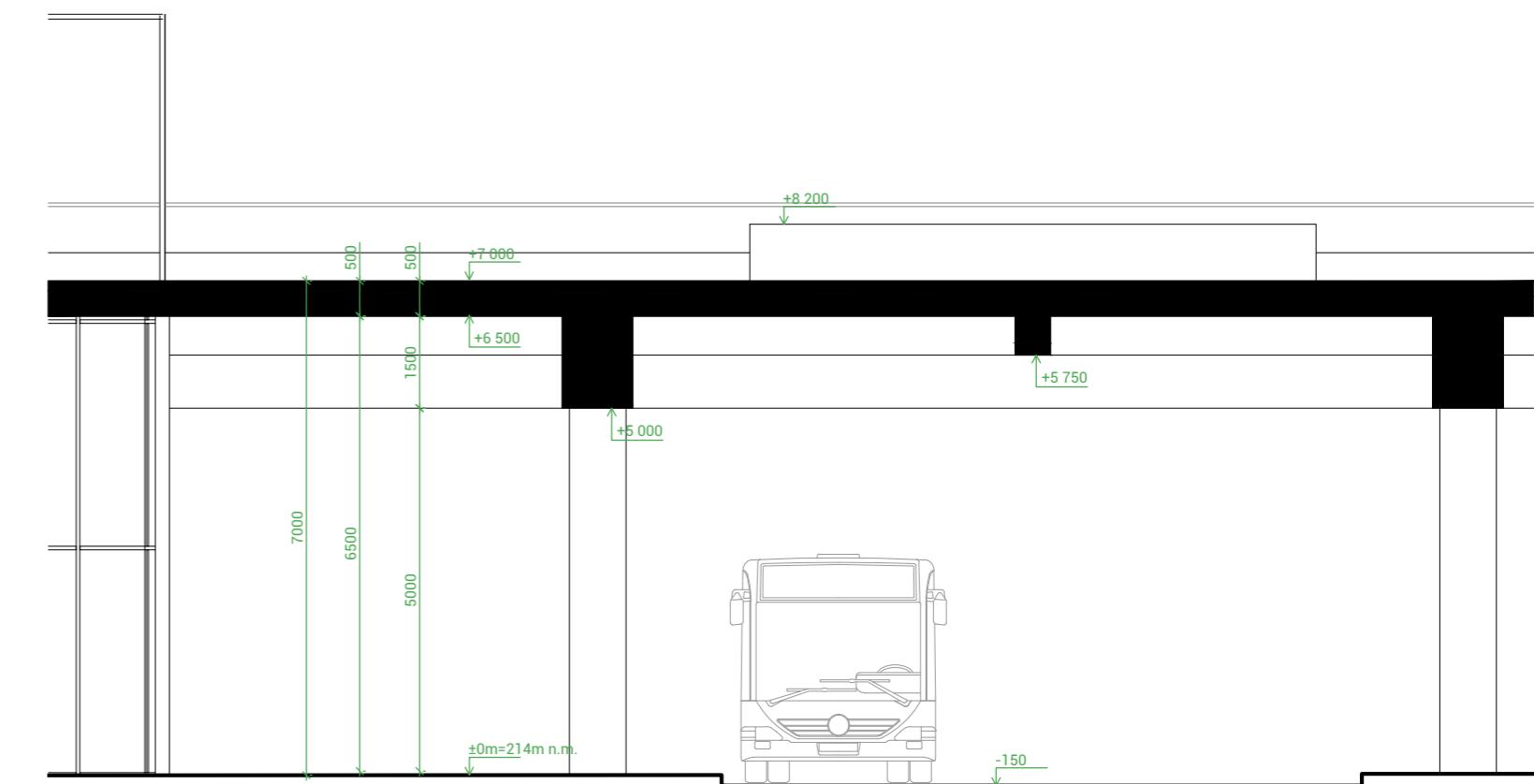

SCHÉMA OSOVÉHO SYSTÉMU

ŘEZ

1:100

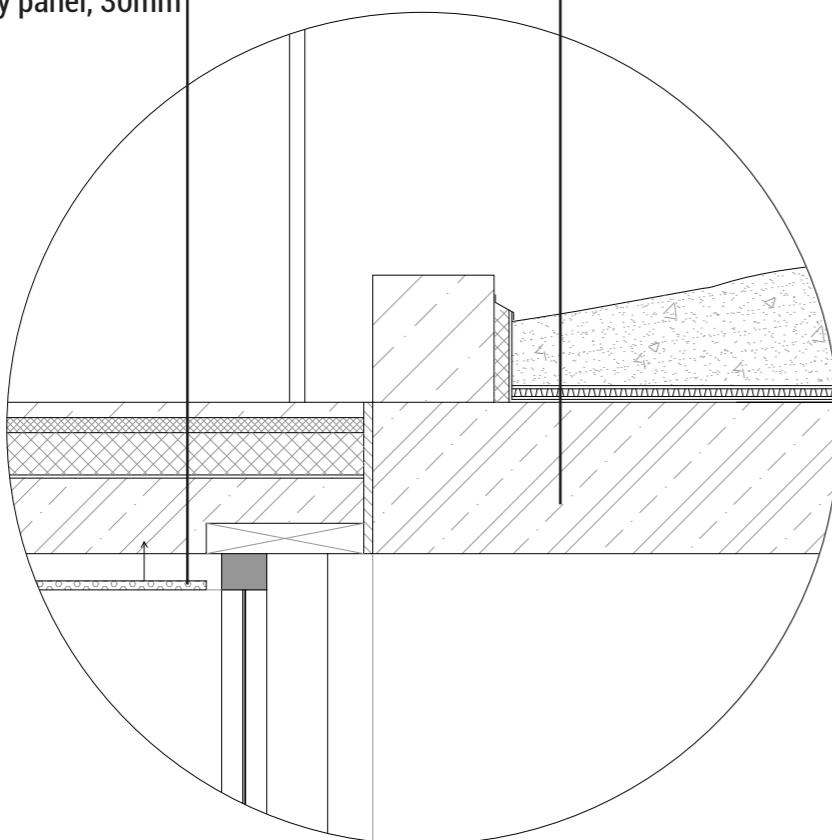
DETAIL STYKU DESEK

1:25

DETAIL SVĚTLÍKU

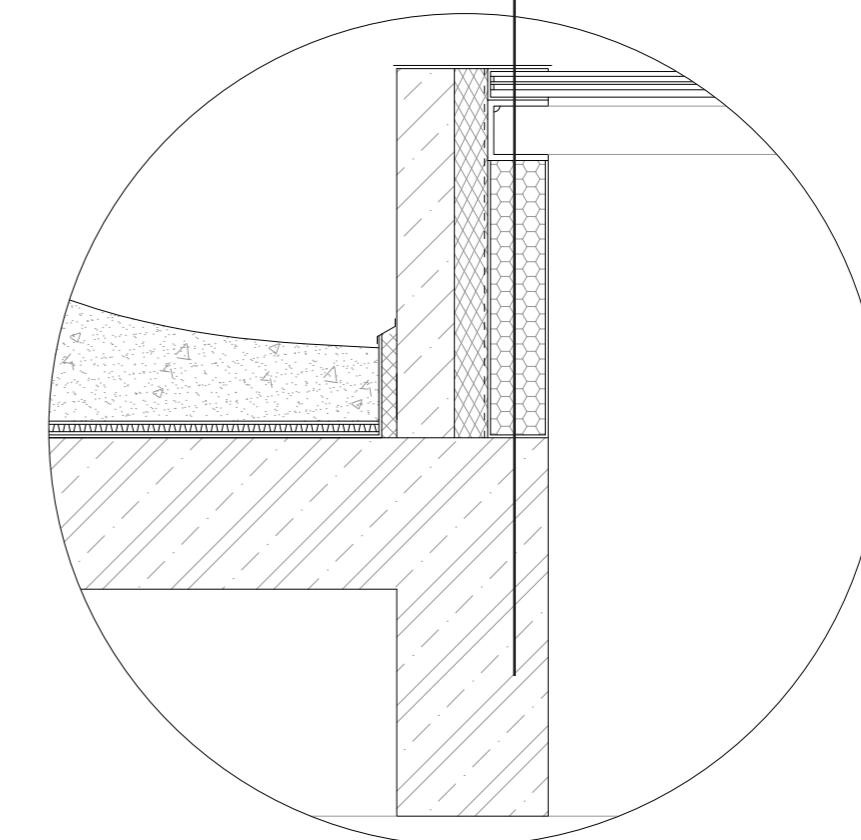
1:25

hydroizolační stérka
cementový litý potér, 50mm
PE fólie
kročejová izolace, 50 mm
tepelná izolace, 150mm
železobetonová deska, 250mm
větraná mezera, 50mm
akustický panel, 30mm

substrát, 200 - 800mm
filtrační vrstva, netkaná textílie
drenážní vrstva, nopová fólie, 25mm
ochranná vrstva, netkaná geotextílie
hydroizolace
železobetonová deska, 500mm

nerezová deska, pískovaná
bezpečnostní tvrzené sklo
kruhový ocelový U profil, 200x200mm
ocelová kruhová konstrukce vyplněná izolací
železobetonová deska, 500mm
železobetonový průvlak, 500x750mm

REFERENCE

Amos Rex, JKMM Architects, 2018, Helsinki, Finsko

ZLÍN

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Borisovi s Víťou za rady odborné i neodborné

Děkuji rodině a kamarádům, za podporu během celého studia
Speciální velké díky patří Martince

Děkuji Ing. arch. Jindřichu Novému a KAMu Zlín
Děkuji Ing. arch. Petru Preiningerovi a Ing. Aleši Markovi, Ph.D.

Děkuji všem ateliérovým vedoucím, se kterými jsem se na FA setkala

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Johana Simkovičová
AR 2024/2025, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) DOPAVNÍ TERMINÁL ZLÍN

(AJ) MAIN STATION ZLÍN

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Boris Redčenkov	Ústav: 15118
Oponent práce:	Ing. arch. Jindřich Nový	
Klíčová slova (česká):	dopravní terminál, nádraží, Zlín	
Anotace (česká):	<p>Práce se zabývá návrhem nového dopravního terminálu pro Zlín. Cílem bylo vyřešit návaznost regionální autobusové dopravy a drážní dopravy Otrokovice-Zlín-Vizovice, navrhnut veřejný prostor, který vítá nové návštěvníky i stálé obyvatele města.</p>	
Anotace (anglická):	<p>The thesis focuses on the design of a new main station for city Zlín. The goal was to address the integration of regional bus transport with the railway connection between Otrokovice, Zlín, and Vizovice, and to design a public space that welcomes both new visitors and the city's permanent residents.</p>	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 08.01.2025

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Johana Simkovičová

datum narození: 29.4.1999

akademický rok / semestr: ZS 2024/2025

studijní program: Architektura a urbanismus

ústav: 15118 Ústav nauky o budovách

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Boris Redčenkov

téma diplomové práce: Dopravní terminál Zlín

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Přestavba dopravního uzlu v centru města Zlín. Urbanistické řešení a návrh terminálu, který kombinuje městskou hromadnou, veřejnou linkovou a drážní dopravu.

2/

Pro AU/součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Nový terminál drážní a autobusové dopravy (městské, dálkové). Parking K+R, P+R a další doprovodné funkce (obchod, služby) s vazbou na stávající zástavbu, včetně jejich možných změn.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

- Situace širších vztahů 1:5000
- Celková situace 1:1000
- Půdorysy, řezy, pohledy 1:200
- Vizualizace

Podrobnosti zadání jednotlivých měřítek mohou být v průběhu semestru upřesněny.

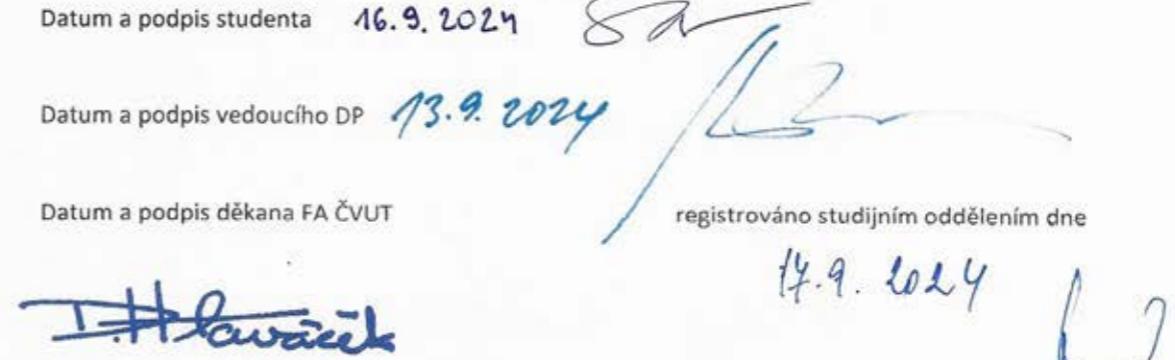
4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- Model
- Portfolio projektu
- Poster

Datum a podpis studenta 16.9.2024

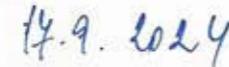
Datum a podpis vedoucího DP 13.9.2024

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ZDROJE

POKLUDA, Zdeněk. Batův Zlín - Budování průmyslového a zahradního města (1906-1943).

Zlín, 2011. ISBN 978-80-254-9363-2

POKLUDA, Zdeněk. Bahňákov-Baťov 1929-1939. Otrokovice, 2014.

Oddělení cestovního ruchu a informací. Zlínská architektura. Zlín: Statutární město Zlín, 2020.

ISBN 978-80-87766-18-7

VŠETEČKA, Petr a Eva KONČALOVÁ. TESTAMENT – MANIFEST Památník Tomáše Bati.

Zlín: Statutární město Zlín, 2019. ISBN 978-80-87766-17-0

Generel dopravy pro město Zlín. [online], 2015 [cit. 17.04.2024]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/generel-dopravy-pro-mesto-zlin>

SUMF - Strategický rámec udržitelné městské mobility. [online], 2018 [cit. 17.04.2024]

Dostupné z: <https://www.zlin.eu/sumf-strategicky-ramec-udrzelitne-mestske-mobility>

SUMP - Plán udržitelné městské mobility města Zlína. [online], 2021 [cit. 17.04.2024] ..

Dostupné z: <https://www.zlin.eu/sump-plan-udrzelitne-mestske-mobility-mesta-zlina>

KOTAS, Patrik. Dopravní systémy a stavby. Vydavatelství ČVUT, Zikova 4, 166 36, Praha 6

Data

Zlín - Oficiální stránky statutárního města Zlína [online]

<https://www.zlin.eu/mapy> [04.04.2024]

<https://www.zlin.eu/zlin> [04.04.2024]

Turistický informační portál města Zlína [online]

<http://www.ic-zlin.cz/24941-historicke-fotografie> [30.04.2024]

Starý Zlín [online]

<https://www.staryzlin.cz/> [30.04.2024]

Moravské Karpaty - Baťova dráha [online]

<https://moravske-karpaty.cz/prumysl/stavby/batova-draha/> [06.08.2024]

Wikipedie - Zlín [online]

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Zl%C3%AD> [06.08.2024]

Mapy

ČÚZK Geoprohlížeč [online]

<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/> [04.04.2024]

Správa železnic [online]

<https://www.spravazeleznic.cz/o-nas/vse-o-sprave-zeleznic/zeleznice-cr/zeleznici-mapy-cr> [04.04.2024]

<https://www.spravazeleznic.cz/documents/50004227/129561401/Prezentace+LOUNY.pdf/f904c7db-5ace-4a94-8232-619b57d320d5> [02.05.2024]

<https://www.spravazeleznic.cz/vrtold> [02.05.2024]

Reference

Fabrika 24-25-26 [online]

<http://www.oczlin.cz/fabrika-zlin.cz/cs/revitalizace-arealu/batuv-rastr> [06.08.2024]

Zlínský deník - Ostudy Zlína, 2. díl: Autobusové nádraží je terčem kritiky dlouhodobě [online]

https://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/ostudy-zlina-2-dil-autobusove-nadrazi-20240223.html [09.09.2024]

Amos Rex / JKMM Architects [online]

<https://www.archdaily.com/900928/amos-rex-jkmm-architects> [09.01.2025]

